

DZIENNIK ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ŁÓDŹ, PLAC WOLNOŚCI NR. 14, POKÓJ NR. 14, TELEFON 218-03

PRENUMERATA:	
kwartalnie	Zł. 3—
półrocznie	" 6.—
rocznie	" 12—
pojedynczy zeszyt	" 1—

CENY OGŁOSZEŃ:	
1 strona przed tekstem .	Zł. 150.—
$\frac{1}{2}$ " " " " .	" 80.—
1 " za tekstem . . .	" 100.—
$\frac{1}{2}$ " " " " .	" 60.—
drobne po 10 groszy za wyraz.	

Treść zeszytu 3-go z dnia 15-go marca 1936 r.

1. Sprawy drogowe Łodzi (odeczyt wygłoszony w Stowarzyszeniu Techników) — inż. Karol Sztolerman	119
2. System pracy zespołowej w Wydziale Ewidencji Ludności — naczelnik Adam Wysocki	133
3. Reorganizacja Inspekcji Budowlanej — inż. Karol Kopeć	138
4. Protokół 5 posiedzenia Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie miasta Łodzi z dnia 12 lutego 1936 roku	140
5. Protokół 6 posiedzenia Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie miasta Łodzi z dnia 13 lutego 1936 roku	145
6. Protokół 7 posiedzenia Rady Przybocznej przy Tymczasowym Prezydencie miasta Łodzi z dnia 20 lutego 1936 roku	164
7. Wykonanie budżetu Zarządu Miejskiego za 11 miesięcy 1935/36 roku, t. j. za czas od 1 kwietnia 1935 roku do 29 lutego 1936 roku	172—173
8. Sprawozdanie Zarządu Miejskiego w Łodzi za czas od 1 kwietnia 1935 roku do 29 lutego 1936 roku	174
9. Kronika: I. Ogólna. II. Z życia Samorządu Miejskiego w Łodzi	175
10. Nekrolog	182
11. Ruch służbowy pracowników etatowych Zarządu Miejskiego w Łodzi za miesiąc luty 1936 roku	182
12. Okólniki	184
13. Instrukcja Zarządu Miejskiego w Łodzi o sposobie sporządzania planów sytuacyjnych nieruchomości, składanych dla uzyskania świadectw hipotecznych, zatwierdzona decyzją Tymczasowego Prezydenta Miasta z dnia 7. I. 1936 roku	195
14. Ogłoszenia	196

Inż KAROL SZTOLCMAN

KIEROWNIK ODDZIAŁU DROGOWEGO WYDZIAŁU
TECHNICZNEGO
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

SPRAWY DROGOWE ŁODZI

(ODCZYT WYGŁOSZONY W STOWARZYSZENIU TECHNIKÓW)

Sprawa drogowa w naszym mieście niewątpliwie jakąś historję posiada, lecz sądząc z tych jej kart, które wypisane w kamieniu i betonie na ulicach i placach Łodzi, dotrwały gdzieś do chwili bieżącej, historia to ze wszechmiar nieciekawa i niezasługująca na uwagę, streszczająca się w jednym krótkim słowie „Zaniedbanie“.

Nawrot do przeszłości dla celów praktycznych, o jakie w danym wypadku chodzi, wtedy znajduje swe uzasadnienie, gdy w niej czerpać można bądź naukę ku kształtowaniu przyszłości, bądź pewną choćby podniętę przy przezwyciężeniu bieżących trudności.

W danym zatem wypadku studia te byłyby bezowocne. Zwróćmy się przeto twarzą ku zagadnieniom aktualnym tak żywo interesującym ogół łódzian niezależnie od ich wieku, płci i położenia socjalnego.

W myśl powyższych wywodów przypada mi w udziale rola zobrażowania obecnych zadań, organizacji i działalności resortu, który w życiu Łodzi jako miasta rozległego, jako miasta najbardziej uprzemysłowionego w Polsce, spełniać musi jedno z najpoważniejszych zadań; musi z uwagi na ciężar przeżywanego momentu, powoli, lecz jednocześnie z niezbędną konsekwencją i uporem, odrabiać te wieloletnie zaniedbania, które sprawiły, iż dziedzina omawianego resortu, pomimo wielu już skutecznych wysiłków po dziś dzień pozostawia jeszcze bardzo wiele do życzenia.

Mam mówić o łódzkich sprawach drogowych, czyli o łódzkich brulkach i chodnikach.

Nie ma zapewne w Polsce miasta, dla którego sprawy drogowe miałyby tak niezmiernie ważne znaczenie, niema napewno w Europie miasta o znaczeniu równym Łodzi, leżącego na zachód od warszawskiego południka, w któremby kwestja drogowa znajdowała się w tak niezmiernem upośledzeniu przez los i warunki uboczne.

Znaczenie kwestji drogowej w Łodzi stanie się jasnem, skoro zwrócimy uwagę na fakt, iż nie jest to w naszym mieście kwestja tylko wygody, czy komfortu, lecz przedewszystkiem kwestja o wysokiem napięciu ekonomicznem.

Łódź, jako miasto przemysłowe, posiada niezmiernie wielką ilość przewozów ładunkowych: jak z kolei do licznych, nie posiadających własnych bocznic, fabryk i odwrotnie, — tak wewnętrznych pomiędzy fabrykami i ich składami.

Gdyby ująć cyfry przewiezionego w ten sposób tonnażu i przeliczyć je na najbardziej miarodajny w dziedzinie zagadnień gospodarczych, miernik — pieniądź, przekonalibyśmy się dobitnie, że nie tylko w myśl maksymy amerykańskiej „times is money“, lecz w stopniu nierównie większym także i transport.

Kwestja więc ulepszenia, unowocześnienia, że tak powiem wygładzenia nawierzchni łódzkich bruków jest, w opisanych warunkach, kwestja wielotysięcznych oszczędności jakieby niewątpliwie osiągnąć musiał przemysł i handel w razie jej szczęśliwego rozstrzygnięcia i realizacji. Rozpatrywana pod tym kątem widzenia kwestja ta rozsądza ramki normalnych zabiegów samorządów w kierunku utrzymania ulic i placów w schludnym i kulturalnym stanie, staje się sprawą o wysokiem społeczno-ekonomicznem znaczeniu, a to tembardziej, że w Łodzi sprawa ta nie może dać pozytywnych rezultatów, o ile zainteresowane w jej rozwiązaniu sfery społeczne, zechcą pozostać w kwietyzmie, czekając biernie do czasów, aż miasto ze swoich normalnych wpływów podatkowych, lub też szczupłych stosunkowo dotacyj, czy też pożyczek Funduszu Pracy, problem ten rozwiąże. W tym wypadku, kardynalne dla życia miasta zagadnienie, rozwijać się będzie w dotychczasowem suchotniczem i nieodpowiadającym powadze sytuacji tempie. Dotychczasowe wysiłki organów samorządu miejskiego w dziedzinie gospodarki drogowej, pod naciskiem nieubłaganych czynników konjunkturalnych z konieczności iść musiały jedynie w dwóch kierunkach:

- 1) utrzymania w stanie możliwie najbardziej poprawnym egzystujących bruków, składających się w olbrzymiej większości z tak zwanych „kociich łbów“, to jest rodzaju nawierzchni, która na Zachodzie dawno już przeszła do lamusa historii i muzeów drogowych;
- 2) stopniowego zabrukowywania znów temiz „kociemi łbami“ na peryferjach ulic, nie posiadających dotychczas żadnej nawierzchni i znajdujących się niejednokrotnie w warunkach, urągających już nie tylko najelementarniejszym wymogom wygody, ale zdrowotności i bezpieczeństwa.

Aby zilustrować ogrom zadań, jakie leżą w tej dziedzinie przed organami gospodarki drogowej — muszę przytoczyć następujące krótkie cyfry. Mnogości cyfr unikam celowo, gdyż mam to pełne prze-

świadczenie, że tylko kapitalne i zwięzłe cyfry sprawiają na słuchacza odpowiednie wrażenie i pozostają im trwalej w pamięci.

Ogólna długość ulic łódzkich w obecnej dobie wynosi 357,8 klm. W tej liczbie ulic, posiadających jakąkolwiek nawierzchnię twardą, jest 242 klm. — 115 klm., czyli 33 % ogólnej ilości twardej nawierzchni nie posiada.

Brukowane ulice obejmują powierzchnię około 2 milionów metrów kwadratowych, z czego na bruki o nawierzchni gładkiej przypada 122.000 m², czyli zaledwie 6 %. Reszta, t. j. 94 % przypada na „kocie łby“. Jeżeli przyjmujemy, że:

- 1) minimalna powierzchnia bruków z „kocich łbów“, która co rok musi ulec remontowi, wynosi 10 %, czyli około 200.000 m²;
- 2) koszt 1 m² remontu wraz z dodatkiem niezbędnych materiałów wynosi zł. 3,30 — otrzymamy, iż corocznie wydatek na konserwację samej tylko jezdni stanowi 660.000.— zł.

Gdy dodamy do tego koszt remontu chodników, ścieków i wjazdów, otrzymamy wszystko co zwyczajny budżet miejski może Oddziałowi Drogowemu na cele konserwacyjne udzielić.

Przejdźmy do kwestji zabruków.

Jak zaznaczyłem powyżej niebrukowanych ulic Łódź posiada 115 klm. o powierzchni 925.000 m². Przy koszcie zabruku 1 m² ulicy wraz z wykonaniem niezbędnych robót ziemnych, ustawieniem obrzeży oraz urządzeniem choć prymitywnych chodników betonowych — 12 zł., otrzymamy niezbędną na ten cel sumę zł. 11.000.000.—.

Jeśli zrobimy śmiało, jak na przeżywany okres, przypuszczenie, że corocznie na cele zabrukowywania nowych ulic inwestycyjny budżet miejski przeznaczać będzie 800.000 zł., według zeszłorocznego przykładu, otrzymamy, że Łódź zostanie pozbawiona przekleństwa błotnistych, a nieraz wręcz bagnistych jezdni, nie wcześniej, jak za lat czternaście. Jest to jednak przypuszczenie grubo optymistyczne.

Powróćmy obecnie do ważnego zagadnienia zeuropeizowania ulic drogą stworzenia gładkich nawierzchni. Na podstawie tylko co zobrażowanej sytuacji wynika pytanie, gdzie są potrzebne na ten cel środki? Otóż widzimy, że środków tych w rzeczywistości niema i nie będzie. W istniejących warunkach można je jedynie, że tak powiem, uszczuplić, ze środków przeznaczonych na nowe zabruki. O uszczupleniu środków na konserwację istniejących jezdni mowy być nie może, gdyż tylko dzięki starannemu remontowi w ostatnich paru latach, przynajmniej główne ulice łódzkie przestały przedstawiać obraz nędzy i rozpaczy. Jeśli przeto zdecydujemy uszczuplić środki na zabruki, nieubłagane przedłużymy iście abisyński okres bezdroża na niebruko-

wanych ulicach, który i tak jest nadmiernie długi. Wywody powyższe potwierdzają, jak sądzę, niezbitą postawioną powyżej tezę, że ogrom zadań, jakie ma do pokonania w dziedzinie swej gospodarki Oddział Drogowy Łódzkiego Zarządu Miejskiego, przerasta w wysokim stopniu to, co stanowi zadanie analogicznych resortów w innych miastach polskich o bardziej normalnie postępujących etapach rozwojowych. Gdy wszystkie prawie bez wyjątku znaczniejsze miasta polskie mają w dziedzinie drogowej za zadanie zaspakajanie potrzeb normalnej ekscentrycznej ewolucji, Zarząd Miejski w Łodzi w dodatku obarczony obowiązkiem inwestowania wielkich sum na tak elementarne i należące do podstawowych etapów rozwojowych urządzenia jak wodociąg i kanalizacja — musi w dziedzinie drogowej opanowywać wszystkie naraz i zastarzałe i nowopowstające potrzeby i bolączki.

Rozpatrywane zagadnienie jest zatem pozornie jak gdyby zaulkiem bez wyjścia, stwarzającym perspektywy długoletniej wegetacji w oparach błotnistych wyziewów niebrukowanych ulic i postuku ciężko ładownych wozów po grudnistej powierzchni prymitywnych bruków. Lecz nie należy holdować zgorzkniałemu pesymizmowi. Życie organizmów zbiorowych w swych skrytych, mądrych, twórczych procesach, znajduje drogi wyjścia z najzawilszych sytuacji i nieublaganie dąży do leczenia niedomagań, hamujących ich normalny rozkwit. Taką ożywczą reakcją życiową winno być zrozumienie całej wagi i całego ciężaru opisanej sytuacji dla czysto kalkulacyjnych interesów sfer gospodarczych naszego miasta. Sfery te, moim zdaniem, winny pojąć, że bierne oczekiwanie tej odległej chwili, aż pożyteczna i leżąca w ich przedewszystkiem interesie zmiana, sama przez się nastąpi, naraża je na niepotrzebne straty, a zatem winny przyjąć aktywny udział w wysiłkach ku stopniowemu udoskonalaniu i unowocześnianiu nawierzchni ulic śródmieścia, zwłaszcza przeznaczonych dla przerzucania wielkich mas ładunków, co stanowi jakby obieg krwi w żywym organizmie handlowo-przemysłowego miasta. Realizację postawionej tezy wyobrażałbym sobie w stworzeniu dla tego zadania związku celowego przy udziale Zarządu miasta Łodzi i całego szeregu organizmów bądź przemysłowych, bądź handlowych, zainteresowanych finansowo w wydawnym potanianiu transportu, które to potanianie wyniknie z powstania w śródmieściu sieci ulic o ulepszonej i dostatecznie trwałej nawierzchni. Związek taki w tej części swego zadania, która dotyczy przebiegających przez miasto szlaków tranzytowych, mógłby szukać wydawnego pomocy ze strony państwowych władz drogowych, zainteresowanych tem, aby niedoskonałość nawierzchni na miejskich dalekobieżnych odcinkach, przechodzących

przez Łódź tranzytem nie odbijała się deprymująco na ładowności tranzytowych transportów. W tem miejscu zwracam się z apelem do Łódzkiej Izby Przemysłowo-Handlowej, aby rzucony przeze mnie szkic rozwiązania palącej kwestji wzięła pod uwagę i zechciała się przyczynić do jego realizacji. W uznaniu bezspornego pożytku, jaki życie gospodarcze Łodzi może z tej realizacji osiągnąć — konkretyzując potrzeby najbardziej palące w tej dziedzinie, wysuwam koncepcję zaopatrzenia w trwałe i gładkie nawierzchnie następujących ulic, które odznaczają się wybitnem nasileniem ciężkiego i intensywnego ruchu lądunkowego.

OBLICZENIE PROWIZORYCZNE

kosztu przebudowy ulic m. Łodzi według przybliżonego programu minimalnego.

I. Zakres przebudowy:

a) kostka granitowa na podłożu betonowem:

1. ul. Piotrkowska	km. 2,20	szerokość jezdni 14 m.
		„ chodnika 10 m.
2. ul. Kilińskiego	km. 0,70	szerokość przeciętna jezdni 8 m.
3. ul. Nowomiejska	km. 0,90	„ „ chodnika 7 m.
Razem		3,80

b) kostka nieregularna na podłożu z kamienia polnego:

4. ul. Wólczańska	km. 4,30
5. „ Kopernika	„ 1,50
6. „ Sienkiewicza	„ 2,18
7. „ Pabjanicka	„ 2,00
8. „ Kilińskiego	„ 3,20
9. „ Zgierska	„ 2,66
10. „ Franciszkańska	„ 0,80
11. „ Tylna	„ 0,08
12. „ Boczna	„ 0,24
13. „ Emilji	„ 0,24
14. „ Zagajnikowa	„ 0,60
15. „ Przejazd	„ 1,26
16. „ Narutowicza	„ 1,12
17. „ Skwerowa (P. O. W.)	„ 0,24
18. „ Cegielniana	„ 0,76
19. „ Piłsudskiego	„ 1,20

Do przeniesienia km. 21,18

	Z przeniesienia km. 21,18	
20.	„ Zachodnia	„ 0,94
21.	„ Śródmiejska	„ 0,50
22.	„ Zielona—Legjonów	„ 0,50
23.	„ 6-go Sierpnia	„ 1,68
24.	„ 11-go Listopada	„ 1,04
25.	„ Brzezińska	„ 0,50
26.	„ Towarowa (przedł.)	„ 0,70
	Razem km. 27,84	

II. Koszty jednostkowe, przyjęte do obliczeń:

a)	przebudowa 1 m ² jezdni z kostki granitowej wraz z podłożem betonowym	zł. 48.—
b)	przebudowa 1 m ² jezdni z kostki nieregularnej wraz z podłożem z kamienia polnego	„ 16.50
c)	przebudowa 1 m ² chodnika wraz z wjazdami	„ 9.—
d)	przestawianie krawężników (1 m. b.)	„ 8.—
e)	przestawianie 1 m. b. wraz z progami granitowymi	„ 12.—

Koszt 1 km. przebudowy:

a)	ul. Piotrkowska	
	zł. 48.— × 14.000 + zł. 9.00 × 10.000 +	
	+ zł. 12 × 2.000 =	zł. 786.000.—
b)	inne ulice o kostce granitowej	
	zł. 48.— × 8.000 + zł. 9.— × 7.000 +	
	+ zł. 12.— × 2.000 =	„ 471.000.—
c)	ulice o kostce nieregularnej	
	zł. 16.50 × 8.000 + zł. 9.— × 7.000 +	
	+ zł. 8.— × 2.000 =	„ 211.000.—

III. Kosztorys przybliżony:

a)	ul. Piotrkowska	
	km. 2,2 × zł. 786.000 =	„ 1.729.200.—
b)	ul. Kilińskiego i Nowomiejska (kostka granitowa)	
	km. 1,6 × zł. 471.000. =	„ 753.600.—
	Razem kostka granitowa	zł. 2.482.800.—
c)	inne ulice (kostka nieregularna)	
	km. 27,84 × zł. 211.000 =	zł. 5.874.000.—
	Ogółem koszt przebudowy	<u>zł. 8.356.000.—</u>

Szczegóły organizacji byłyby oczywiście do opracowania i sprecyzowania.

Tyle w sprawie jezdni.

O ile problemat tych ostatnich jest problemem par excellence ekonomicznym o tyle problemat chodników, dla wielkiego miasta nie mniej ważny, jest już jednak problemem wygody czy komfortu. Sprawa ta w Łodzi przedstawia się również ujemnie, jak i problemat jezdni i zaniedbania lat ubiegłych są nie mniej dotkliwe i przykre. To też wysiłki w tym kierunku są czynione duże i rok rocznie stan ten ulega wydatnej poprawie.

Betoniarnia miejska, zajmująca się wyrobem potrzebnych dla uformowania chodników obrzeży i płyt, jest stale rozwijana i nastawiona na coraz rozleglejszą produkcję. Wobec 100.000 sztuk płyt chodnikowych, wyprodukowanych w sezonie 1954 roku, w tymże okresie 1955 roku, wyprodukowano 158.000 sztuk, zaś produkcja 1956 roku wynieść winna około 200.000 sztuk. Ta ostatnia ilość daje możliwość pokrycia nowymi płytami 50.000 m² chodników. Przyjmując, że przy tej sposobności zwolni się przy wymianie około 20.000 m² starych płyt, które zostają zużyte na peryferiach — ogólna powierzchnia uporządkowanych chodników wyniesie 70.000 m². Jest to już ilość poważna, jednak w stosunku do niezmiernych potrzeb w łódzkich warunkach jeszcze niedostateczna. Jednak zwiększenie jej byłoby utrudnione z uwagi na zakres posiadanych środków.

Znaczna wysokość obecnej produkcji płyt chodnikowych umożliwiona została dzięki zastosowaniu przy ich fabrykacji metody tak zw. parowania. Przy tej metodzie płyty po ich wyrobieniu wraz z drewnianymi podkładkami, na których zostały ubite, przenoszone są i układane w stosy w specjalnie zbudowanych kamerach, szczelnie zzewnątrz zamkniętych.

Do kamer tych doprowadzamy z kotła parę wodną i w takiej atmosferze ciepła i wilgoci płyty przetrzymywane są w ciągu 48 godzin. W opisanych warunkach proces wiązania i twardnienia betonu zostaje znacznie przyspieszony, dzięki czemu po wyjęciu z kamery płyta jest gotowa do niezwłocznego użytku.

Tak się w zarysie przedstawia kwestja zadań, jakie stoją przed Oddziałem Drogowym w dziedzinie gospodarki racjonalnej i zdążającej do celów o niezmiernej ekonomicznej doniosłości.

Aby jednak przygotować się do spełnienia i wcielenia w życie tego zadania w sposób jak najbardziej celowy i organizacyjnie prawidłowy, należało już obecnie stworzyć aparat, któryby dzięki swej strukturze,

najlepiej prowadził do celu. O organizacji, w jaką obecnie został ujęty aparat Oddziału Drogowego, pragnę obecnie pomówić.

Szemat tej organizacji rozgałęzia się na dwie zasadnicze dziedziny wykonawcze, stanowiące narzędzie, będące w dyspozycji Kierownika Oddziału Drogowego:

- a) organ centralny — biuro Oddziału — mający na celu zjednoczenie w swym ręku wszystkich ogólnych dyrektyw, skierowanych ku urzeczywistnieniu zadań i kontroli nad ich realizacją;
- b) zdecentralizowane w zakresie wykonywania robót, lecz odpowiedzialne za ich pomyślny bieg i wyniki, jednostki organizacyjno-twórcze w postaci dzielnic, obejmujących każda około $\frac{1}{4}$ powierzchni miasta.

Przedstawiony na ekranie szemat ilustruje jasno kolejność kompetencji i zakres działalności poszczególnych ogniw stworzonego w ten sposób łańcucha.

Zobrazowana na szemacie organizacja związana jest z szeregiem instrukcyj, regulujących kompetencje, a zwłaszcza zakres odpowiedzialności poszczególnych ogniw. Ten ostatni wzgląd jest podstawową i naczelną zasadą. Każdy posterunek, niezależnie od gradacji w organizacyjnej drabinie, obarczony jest mniejszą lub większą odpowiedzialnością.

Tak więc, poza racjonalnym i harmonijnym podziałem funkcji, obowiązywać winno wyraźne rozgraniczenie i sprecyzowanie odpowiedzialności jednostkowej w poszczególnych komórkach, przy jednoczesnym udzieleniu możliwie szerokiej samodzielności i prawa inicjatywy w zakresie powierzonych zadań.

Intencją naczelną przy ustalaniu zasad organizacji było dążenie do stworzenia nie automatów, odrabiających kawalki, trwoniących większość sił i pomysłowości na opancerzanie się zawczasu przed ewentualną odpowiedzialnością i wymigiwanie od takiej, która już nad głową zawisała, lecz wychowanie świadomych spółwykonawców tych osiągnięć twórczych, które stanowią jasną, promienną stronę zawodów technicznych.

Osiągnięcia te dają swym adeptom w największym stopniu szczęście, oglądania własnymi oczami jak powstają realne wartości, w jakie się wola i inteligencja twórcza wykrystalizować musi.

Z chwilą, kiedy wiadomości o nowej organizacji Oddziału Drogowego przedostały się do gazet spotkałem się kilkakrotnie ze strony ludzi, stojących poza Zarządem Miejskim, z trwożliwym pytaniem, czy organizacja ta nie została zakrojona na zbyt szeroką skalę. Śpieszę zapewnić sceptyków i opinię publiczną, że sprawa takiej, a nie innej

organizacji została jak najsumienniej przemyślana, przedyskutowana i dopiero następnie wprowadzona w życie.

Sądzę, że w danym wypadku zachodzi typowe zjawisko, gdy koła obywatelskie, nastraszane niewątpliwymi przerostami, jakie tu i owdzie w dziedzinie organizacyjnej istnieją, niesłusznie alarmują się faktami, gdy organizacja pewnej placówki, pod nakazem logiki i celowości, iść musi w niepopularnym dzisiaj kierunku, rozrostu. Jednak, pomimo wszystko, przy pracy twórczej należy podążać wyłącznie w kierunku racjonalności posunięć, nie zaś popularności pewnych tendencji.

Oddział Drogowy, obejmujący swą działalnością jedną z najbardziej rozległych i aktywnych placówek gospodarki miejskiej, nie mógł w swej dotychczasowej postaci spełniać we właściwy i dostateczny sposób obszernych zadań organizacyjnych i kontrolnych

Oddział Drogowy na robotach, prowadzonych bądź gospodarczo, bądź za pośrednictwem przedsiębiorców, zatrudnia armję 1500 ludzi, nie licząc organizowania obszernych dostaw materiałów i inwentarza, znacznych transportów i t. p. Oddział Drogowy nawet w ubiegłym kryzysowym roku wydatkował sumę około 3 milionów złotych, co stanowi budżet sporego miasta. Wreszcie nie należy zapominać, że, jak to już zaznaczyłem powyżej, ogólna długość ulic miejskich wynosi 357 klm., a liczba ta, po przyłączeniu Chojen, wzrośnie do okrągłych 400 klm. Przy czterodzielnicowym podziale, na każdego inżyniera dzielnicowego wypadnie sprawowanie dozoru i piecza nad 100 klm. ulic, co w żadnym razie nie może być poczytane za jednostkę zbyt małą, zwłaszcza jeżeli przyjmujemy pod uwagę wielkie zaniedbanie, w jakim część tych ulic się znajduje.

Po zobrazowaniu ogólnego zarysu i głównych wytycznych organizacyjnych, pragnę choć pokrótce naszkicować wybitniejsze szczegóły organizacji. A więc:

Grupa I. **Biuro Oddziału.**

- a) **Referat Ogólny** — załatwia wszystkie sprawy o charakterze ogólnym, będąc jednocześnie jakby łącznikiem pomiędzy Oddziałem, a światem zewnętrznym. Przezeń przechodzi cała korespondencja oddziałowa, sprawy personalne pracowników umysłowych, opieka nad lokalem, prowadzenie aktów i t. p.
- b) **Referat Gospodarczy** — ujemuje organizację wszelkich dostaw i zakupów oraz jednoczy w swem ręku magazynowanie materiałów i inwentarza, oraz ich wydawanie na roboty. W tym celu, poza centralnym magazynem przy ulicy Zagajnikowej, Referat

Gospodarczy posiada rozrzucone po wszystkich dzielnicach liczne filjalne magazyny. Istnieją one poto, aby uniknąć koncentrowania wszystkich materiałów w jednym centralnym składzie, co nieubłaganie powodować musi znaczny wzrost podrożeń transportów. Przy istnieniu tylko centralnego magazynu mamy do czynienia: po pierwsze ze ściąganiem każdego materiału do tego magazynu, po drugie z rozsyłaniem tegoż materiału do odległych nieraz miejsc robót.

Referat Gospodarczy posiada kruszarki mechaniczne dla wyrobu tłuczni, którego przy wykonywanych brukach Oddział spożywa znaczne ilości: jedną stałą na ulicy Zagajnikowej, drugą przewoźną, przerzucaną z miejsca na miejsce. Ta ostatnia istnieje znów w tym celu, aby uzyskać oszczędności na transporcie dzięki poniesieniu w jedno centralne miejsce braków kamiennych, przerabianych na tłuczeń.

Do Referatu Gospodarczego należy jeszcze kierownictwo nad wytwórniami wyrobów betonowych.

Wytwórni takich Oddział posiada trzy:

- a) dla wyrobu płyt chodnikowych — na rogu ul. Towarowej i 6-go Sierpnia,
 - b) dla wyrobu krawężników — w centralnym magazynie przy ul. Zagajnikowej,
 - c) dla wyrobu kostki betonowo-kamiennej — w osiedlu Łągiwniki.
- c) **Referat Rachuby** — prowadzi ksiązkowość tak pieniężną (kontrola wykonywania budżetu oraz kosztów poszczególnych robót), jak i materiałowo-inwentarzową. Pozatem, do obowiązków Referatu Rachuby należy kontrola nad sporządzaniem przez biura dzielnicowe list płacy na gospodarcze roboty, organizowanie wypłat, sporządzanie rozrachunków z przedsiębiorcami i dostawcami, prowadzenie ewidencji, pracującej na Oddziale roboczej siły, oraz organizacja jej angażowania.
- d) **Referat Techniczny** — działalność tego z natury rzeczy niezmiernie ważnego działu, rozpada się, jak widzieliśmy na szematcie, na trzy dziedziny:
- a) p r o j e k t o w a n i e wszelkich robót i budowli, jakie Oddział wykonać winien, połączone z obliczaniem ilości poszczególnych robót;
 - b) k a l k u l a c j a wykonywanych robót, sprawozdawczość w stosunku do Funduszu Pracy, a w tym celu kontrola nad-

syłanych przez dzielnicę raportów roboczych, oraz kontrola techniczna rozrachunku z przedsiębiorcami:

- c) inspekcja techniczna nad wykonawcami robót w sensie zgodności wykonania z zasadami techniki oraz wydanymi projektami.

Grupa II. **Dzielnice** — które, jak to już zaznaczono, są organami wykonawczymi w stosunku do roboczych zadań Oddziału. Do obowiązków inżynierów dzielnicowych należy zebranie i przedstawienie do biura Oddziału wszystkich danych, potrzebnych dla sporządzenia projektów. Dalej organizacja i wykonanie robót, prowadzonych sposobem gospodarczym, kierownictwo i kontrola techniczna robót, wykonywanych przez przedsiębiorców, obmiar tych robót w naturze i wreszcie co najważniejsze nieustanne obznajmianie się z potrzebami i bolączkami swoich dzielnic i dążenie do zapewnienia w tych ostatnich możliwego ładu i porządku. Odpowiedzialność za poprawność techniczną wykonywanych na dzielnicę robót i za stan jezdni i chodników obciąża głównie i przede wszystkim inżyniera dzielnicowego. Każda dzielnica ma swój oddzielny niewielki personel, składający się: a) z technika dzielnicowego, będącego pomocnikiem i zastępcą inżyniera dzielnicowego, b) sekretarza, a zarazem i rachmistrza dzielnicy, c) takiej ilości dozorców robót, jaką porzeka i rozległości prowadzonych robót wskazują.

Kończąc zobrazowanie organizacji Oddziału Drogowego wspomnieć należy, że o ile wykonywanie robót systemem gospodarczym w terenie, prowadzone z konieczności, pod wpływem warunków ubocznych, na dniówkę pozostawia wiele do życzenia zwłaszcza w dziedzinie wydajności pracy, to roboty w wytwórniach, prowadzone na akord, mają przebieg wybitnie pomyślny, dają całkowicie dodatnie rezultaty, a wyroby w nich wykonane odznaczają się dobrocią i taniością. Koszt jednej płyty chodnikowej przy uwzględnieniu wszystkich obciążeń, nie wyłączając kosztów administracji centralnej, wynosił w roku 1934 — 1 zł. (sztuka), w roku 1935 — 0.98 zł. (sztuka).

Takiż koszt jednego krawężnika w roku 1934 — 2.46 zł. (sztuka), w roku 1935 — 2.17 zł. (sztuka).

Po zaznajomieniu z zadaniami, jakie stanowią cel działalności Oddziału Drogowego i z aparatem, służącym do realizacji tych zadań, pragnę choć pokrótce dokonać przeglądu tych osiągnięć i rezultatów praktycznych, które stanowią plan ostatnich kilku lat pracy Oddziału.

Tak więc w roku 1953 dokonano dzieła kapitalnego uporządkowania placu postojowego przy dworcu Fabrycznym i kompleksu przylegających ulic. Ponieważ większość łodzian pamięta niewątpliwie niesłychane wertepy, które tak niedawno jeszcze otaczały ten centralny dworzec Łodzi, nie wywoła zapewne sprzeciwów twierdzenia, że twórcy i wykonawcy tej europeizacji dobrze się Łodzi przysłużyli. W tymże roku dokonano również gruntownego uporządkowania placu przed wiaduktem kolejowym nad ulicą Kopernika, przy zbiegu z ulicą Karolewską. I tutaj ukrycie pod ziemią mało estetycznego i wonnego kanału, natomiast stworzenie na tym miejscu skweru, połączone z zabrukowaniem jezdni t. zw. dziką kostką, zmieniło do niepoznania oblicze tego zakątka.

W roku 1954 poza wydatnem podniesieniem stanu jezdni na ulicach o nawierzchni z „kocich łbów”, dokończono dzieła uporządkowania bezpośredniego otoczenia Dworca Kaliskiego. Plac i dojazd pokryto gładką nawierzchnią, układając jednocześnie nowe chodniki, z których jeden zaprojektowany został specjalnie w celu ułatwienia pasażerom tramwajowym wsiadanie do wagonów kolei elektrycznej. Z ukończeniem tej drugiej przydworcowej roboty musiało zniknąć to wybitnie ujemne wrażenie, jakie niewątpliwie odnosić musiał, przy pierwszym zetknięciu z Łodzią, przybysz ze świata zewnętrznego.

W tymże roku wykonano:

- a) **przebruk ulicy Letniej** wraz z urządzeniem na niej dogodnych chodników i estetycznych zieleńców, co przeobraża zupełnie charakter tego peryferyjnego zakątka;
- b) **przebruk ulicy 6-go Sierpnia**, pomiędzy ulicą Piotrkowską i Al. Kościuszki, kostką kamienno-betonową, która zastąpiła potworny chaos, jaki stanowiła na tej ulicy mieszanina „kocich łbów” z wyspami na wpół zgniłej kostki drzewnej, usiana głębokimi dołami. Nowa nawierzchnia aczkolwiek nie posiada walorów kostki granitowej regularnej, to jednak będąc czterokrotnie od tej ostatniej tańszą, służy zupełnie zadawalniająco, stanowiąc w stosunku do „kocich łbów” wyraźny postęp. Ten sam odcinek otrzymał nowe i dobre chodniki;
- c) zabrukowano **próbny odcinek ulicy 6-go Sierpnia**, przylegający do placu Hallera brukiem systemu „Hałasa”, która to próba dała najzupełniej pozytywne wyniki, wytrzymując pomyślnie nietyle może intensywny, ile niezmiernie ciężkoładowy ruch kołowy z towarowego Dworca Kaliskiego;

- d) zabrukowano kostką identyczną jak przy Dworcu Kaliskim i na ulicy 6-go Sierpnia — **ulicę Traugutta**. Jest to czułe, bolące i wyraźnie ujemne miejsce w dorobku Oddziału Drogowego, jednak nie zamierzam zastosować doń metody przemilczenia; pomimo okoliczności łagodzących, były w tej sprawie zaniedbania i winy, które nie pozostały bez reakcji. Dokonany remont nosi charakter prowizoryczny, wywołany tem, że niebawem na ulicę tę wkroczy Wydział Kanalizacji i Wodociągów, celem ułożenia rurociągu; gdy ta pozornie destrukcyjna, a jednak jakże twórcza praca zostanie ukończona, niedomagania jezdni na ulicy Traugutta zostaną uleczone w sposób ostateczny i radykalny.

Ogólne wyniki prac Oddziału Drogowego z roku 1934 zestawione są w tablicy, którą odczytam w okrągłych cyfrach:

TABLICA Nr. 1.

Sprawozdanie Oddziału Drogowego z wykonanych robót w roku 1934/35.

1. Konserwacja jezdni	m ²	169.776,19
krawężników	m. b.	4.327,20
chodników i wjazdów	m ²	15.365,81
2. Przebruکی jezdni	m ²	62.468,85
przekładania chodników i wjazdów przy		
przebrukach	m ²	27.311,08
przestawienie krawężników przy przebrukach	m. b.	13.281,40
3. Zabruکی jezdni	m ²	12.687,00
układanie chodników przy zabrukach	m ²	6.736,50
ustawianie krawężników przy zabrukach	m. b.	3.241,71
4. Dalsza budowa drogi Łódź—Łagiewniki i dróg w osiedlu Miasto-Las Łagiewniki.		

W sezonie 1935 roku:

- 1) dokonano całkowitego przebruku odcinka ulicy Piotrkowskiej między ulicą Nawrot i Główną, stosując bruk z regularnej kostki granitowej na podłożu betonowym i dając w ten sposób wzór, jak ta centralna i reprezentacyjna ulica miasta powinna być urządzona;

- 2) dokonano całkowitego przebruku i przebudowy części Al. Kościuszki, między ulicą Legjonów i Andrzeja, nadając jej estetyczny wygląd i gładką jezdnię z klinkieru, zastosowanego już uprzednio na przydworcowym placu Łodzi-Fabrycznej. Stworzono w ten sposób coś w rodzaju łódzkich plantów, które w miarę możliwości finansowych będą w przyszłości przedłużane w stronę ulicy Bandurskiego;
- 3) solidarnym wysiłkiem twórczym z Zarządem K. E. Ł., częściowo zlikwidowano anomalja techniczne, które egzystowały i nieestetycznie jeszcze istnieją na pewnej części ulicy Piotrkowskiej. Curiosum to nosiło postać zmontowania torów tramwajowych, zapuszczonych w jezdnię asfaltową na drewnianych podkładach, zaledwie podbitych tłuczniem. Sposób taki dopuszczalny, jako zło konieczne przy jezdniach kamiennych, układanych na piasku, gdzie istnieje możność, gdy podbicie podkładu osłabnie i „szyna zaczyna chodzić“, odkopać „chore miejsce“, i ustabilizować je podbiciem na nowo, pod nawierzchnię stałą, nie dającą się naruszyć, jest jawnie niedopuszczalnym.

Obecnie na odcinku od Placu Wolności do ulicy Narutowicza, jednocześnie z wymianą szyn, dokonano całkowitego zabetonowania podłoża pod torami, zatopienie w podłoże żelaznych podkładów i przyszwesowania do tych ostatnich szyn. W charakterze obramowania szyn użyto impregnowanej kostki drzewnej, która, jako materiał elastycznością zbliżony do asfaltu, pracuje w tym ostatnim bardziej harmonijnie, jak stosowana uprzednio kostka kamienna.

W roku bieżącym dzieło to będzie kontynuowane i doprowadzone do ulicy Andrzeja, poczem ulica Piotrkowska przestanie przedstawiać widok miejsca świeżo nawiedzonego przez atak lotniczy.

Rozpoczęto budowę wiaduktu Tramwajowa—Wysoka, mającego tak wybitne znaczenie komunikacyjne, że jest rzeczą zbędną szerzej się nad tem rozwodzić. Dość wspomnieć, że nawet trudności pełzania przez istniejący w tem miejscu ciasny przepust nie powstrzymały ludzi od korzystania z tego środka komunikacji.

Całkowite wyniki prac 1935 roku zestawione są w poniższej tabelicy.

TABLICA Nr. 2.

**Sprawozdanie Oddziału Drogowego
z wykonanych robót w roku 1935/36 (3 kwartały od 1. IV. 1935 roku
do 31. XII. 1935 roku).**

1. Konserwacja jezdni i ścieków	m ²	152.922,06
krawężników	m. b.	10.638,02
chodników	m ²	32.116,02
wjazdów	m ²	5.039,17
2. Przebruk jezdni	m ²	30.078,02
Przekładanie chodników przy przebrukach	m ²	20.130,09
„ wjazdów przy przebrukach	m ²	2.281,50
Przestawianie krawężników przy przebrukach	m. b.	7.652,41
3. Zabruki jezdni	m ²	44.271,56
Układanie chodników przy zabrukach	m ²	20.130,09
„ wjazdów	m ²	5.686,15
Ustawienie krawężników	m. b.	16.305,05
Zabruk ścieków	m ²	12.140,96
4. Dokończenie budowy drogi Łódź—Łagiewniki.		

Poznaliśmy wyniki prac, osiągnięte w ciągu ostatnich lat w granicach miasta. Obraz tych osiągnięć nie byłby zupełny, gdybyśmy nie skompletowali go wynikami prac nad budową drogi Łódź—Łagiewniki i urządzeniem ulic wewnętrznych tego przyszłego zamiejskiego parku Łodzi, a zarazem wzorowego miasta Lasu—Łagiewniki.

W odległości 5 klm. od Łodzi w kierunku północno-wschodnim w małowniczej pagórkowatej miejscowości, pokrytej pięknym lasem, leży obszerna, bo wynosząca 560 ha, posiadłość miejska, która ma w przyszłości służyć, jako płuca naszego zadymionego miasta.

Zatwierdzony już został plan parcelacji tego obszaru, zaś w sezonie ubiegłym ukończona została budowa drogi, łączącej Łódź z opisywaną miejscowością, a jednocześnie ze znajdującym się tamże sanatorium miejskim dla gruźlicznych dzieci. Istnienie w Łagiewnikach sanatorium gruźliczego podkreśla terapeutyczne walory projektowanego miasta lasu.

Roboty przy budowie drogi Łódź—Łagiewniki oraz ulic wewnętrznych osiedla, rozpoczęte zostały w sezonie 1935 roku. Dotychczas wy-

konana została zasadnicza droga i większość ulic wewnętrznych. Pozostała jeszcze do wykonania stosunkowo niewielka ilość dróg wewnętrznych, jak również niektóre urządzenia o charakterze ogólnym, jak to: stawy, plaże i t. p.

Droga Łódź—Łagiewniki w swej początkowej partji o długości 1 klm. stanowi jednocześnie część nowej drogi państwowej, łączącej Łódź w najkrótszym kierunku — na Stryków — z Warszawą. Dalej już biegnie samodzielnie do określonego wyżej celu. Posiada ona pośrodku jezdnię, której dla zachęty i ułatwienia komunikacji z rezerwatem świeżego powietrza, dano nawierzchnię gładką. W początkowym odcinku — z granitowej kostki nieregularnej, w dalszej części z kostki kamienno-betonowej. Z jednej strony jezdni (lewej w kierunku do Łagiewnik) znajdują się dwa zieleńce, tor dla rowerzystów i promenade dla pieszych, obsadzone dwoma szeregami lip. Po drugiej, prawej stronie mieć będziemy również dwa zieleńce oraz chodnik dla pieszych z jednym rzędem drzew.

Wewnętrzne ulice w osiedlu, dla taniości, wykonywane są jako jezdnie ziemne, żwirowane materiałem, będącym do dyspozycji w granicach samego osiedla, dokładnie odwodnione i należycie oprofilowane.

Nie mogę pominąć milczeniem, że cała omawiana robota, po za swym bezpośrednim celem, spełniała w ciągu trzech sezonów, spełniać będzie jeszcze w roku bieżącym rolę o wielkiej doniosłości społecznej. Przyczyniała się ona mianowicie do złagodzenia jednego z najsmutniejszych zjawisk kryzysowej doby — bezrobocia. Budowa drogi Łódź—Łagiewniki i dróg w osiedlu umożliwiała zatrudnianie corocznie średnio 600 ludzi dziennie. W toku trzech wspomnianych sezonów przepracowano ogółem 225.000 robotnikodniówek. Liczba ta w sezonie 1936 roku powiększy się o dalsze 25.000, sięgając ogólnej cyfry 250.000 robotnikodniówek.

SYSTEM PRACY ZESPOŁOWEJ W WYDZIALE EWIDENCJI LUDNOŚCI

Z dniem 1 stycznia r. b. Wydział Ewidencji Ludności Zarządu Miejskiego w Łodzi dokonał bardzo pożytecznej reorganizacji wewnętrznej, zasługującej na szczególne tutaj omówienie. Reorganizacja agend tego Wydziału, obsługującego, jak wiadomo, codziennie bardzo poważną ilość interesantów, ma na celu przeważnie usprawnienie załatwiania stron.

Czynności masowe są cechą tego Wydziału. Ale nie są to bynajmniej prace w całości proste, mechaniczne, lecz w znacznej części są skomplikowane, a stąd załatwienie ich często wymaga poważnego wysiłku umysłowego. Masowy wpływ różnego rodzaju korespondencji i dokumentów, niezwykle liczne, wyrażające się codziennie w liczbie kilkuset, zapotrzebowania osób i urzędów, domagających się udzielenia im wszelkiego rodzaju informacji oraz dowodów na podstawie materiału ewidencyjnego — te okoliczności pociągały za sobą konieczność stosowania wyteżonej obserwacji, mającej na celu przede wszystkim uzyskanie odpowiedniego sposobu kontroli i właściwej przejrzystości w poszczególnych funkcjach Wydziału oraz ustalenia metod usprawnienia obiegu spraw. Dalej zadania te szły w kierunku usunięcia zbędnych ruchów, należytego zużytkowania czasu pracy oraz osiągnięcia w drodze najkrótszej najbardziej pożytecznego wyniku i zadowolenia, jakie niewątpliwie daje ostateczne załatwienie sprawy.

Według starego systemu, istniejące w tym Wydziale sekcje i referaty obejmowały w niesłychanie dużych ilościach materiał ewidencyjny na wszystkich mieszkańców, lecz działały tylko w pewnym ograniczonym kierunku. Tak więc istniało oddzielnie jako specjalny referat biuro adresowe, oddzielnie kartoteka rejestru mieszkańców, następnie dział poświadczeń zamieszkania, referat dowodów osobistych i t. d. Załatwienie wewnętrzne sprawy, np. związanej z wydaniem dowodu osobistego, poświadczenia zamieszkania, lub wyciągu z rejestru mieszkańców, zawsze wymagało informacji z poszczególnych tych działów. A działy te, np. kartoteka rejestru mieszkańców wzgl. biuro adresowe, gromadziły w sobie — jak to już zaznaczono — cały materiał ewidencyjny i meldunkowy, przekraczający znacznie milion sztuk zgłoszeń

i kart rodzinnych. Do tych też działów masowo napływały wszelkie sprawy, związane z wymianą korespondencji urzędowej na wszystkie litery nazwisk od A do Z. I do tych też działów trafiało podanie każdego petenta. Podanie petenta musiało przejść przez wszystkie działy dla uzyskania przedewszystkiem informacji adresowej i stwierdzenia faktu zamieszkania, następnie przez dział rejestru mieszkańców w celu odszukania karty rodzinnej. Gdy karta rejestru mieszkańców nie była udokumentowana, a zapis w niej istniał tylko „pro memoria“, wtedy skolei sprawa była kierowana do specjalnego działu, obejmującego wszystkie dokumenty, związane z funkcjonowaniem rejestru mieszkańców. W wypadku braku dokumentów, niezbędnych — zgodnie z obowiązującymi przepisami — do należytego sporządzenia karty rodzinnej, osoba zainteresowana była wzywana do przedłożenia właściwych dowodów.

Nawał czynności, ześrodkowanych w zwartym dziale, wprowadzić idącym w jednym określonym kierunku, ale obejmującym wszystkie litery nazwisk całego materiału ewidencyjnego, nie pozwalał na szybkie udzielanie informacji w takim sensie, czy są jakie przeszkody, uniemożliwiające załatwienie podania petenta, czy też będzie ono wykonane w określonym terminie.

Te niedomagania, utrudniające w dużym stopniu właściwe funkcjonowanie Wydziału, należało corychlej usunąć. Kierownictwo Wydziału Ewidencji Ludności dokonało głębokich badań w kierunku przeprowadzenia zasadniczej reformy, która zmierzała szczególnie do szybkiego załatwiania masowo przybywających codziennie interesantów.

W wyniku dokonanych wszechstronnie studjów, nastąpiła gruntowna reorganizacja wewnętrzna tego Wydziału, polegająca na wprowadzeniu systemu pracy zespołowej.

Poza istniejącymi sekcjami, dla załatwiania wszelkich spraw, opartych na rejestrze mieszkańców względnie innym materiale ewidencyjnym, a są to sprawy, dotyczące dowodów osobistych, poświadczeń zamieszkania, wyciągów i t. p. — utworzono 8 zespołów, a każdemu z nich przydzielono cały materiał ewidencyjny na pewne początkowe litery nazwisk. Tak więc nastąpił podział kartotek rejestru mieszkańców i biura adresowego, kartoteki pomocniczej, skorowidza kartotekowego działu zamkniętych ksiąg ludności stałej i wreszcie poważnej ilości dokumentów, będących podstawą zapisów do rejestru mieszkańców. Gdy tak wyposażono każdy zespół materiałem, niezbędnym do urzędowania, wtedy powierzono zespołom załatwianie interesantów o początkowych literach nazwisk: np. pierwszy zespół od A do C, drugi zespół od D do G i t. d. W tym stanie rzeczy każdy zespół

już nie jest uzależniony od czynności jakiegoś innego referatu, gdyż rozporządza on całym materiałem, należącym do zakresu jego działania.

Wypada nadmienić, że poważne efekty tej reformy już były widoczne w pierwszym dniu urzędowania zespołów. Niema już ścisku i długiego wyczekiwania przy okienku. Gdy bowiem dawniej jedno okienko przyjmowało podania, obecnie załatwia je osiem okienek. Wydawanie załatwionych dowodów odbywa się obecnie przy ośmiu okienkach, gdy dawniej tylko przy jednym. A ponadto każdy zespół, dysponując obecnie całym materiałem na przydzieloną mu literę nazwisk, będzie mógł zawsze już przy nadawaniu sprawy przez interesanta owiadczyć mu, czy podanie jego będzie załatwione, czy też jest jakaś zasadnicza przeszkoda, utrudniająca wydanie żadanego dokumentu. Ta okoliczność również decydująco wpływa na usunięcie kilkakrotnego przybywania osoby zainteresowanej do Wydziału.

Wreszcie rozpiętość terminów załatwiania podań uległa znacznej redukcji. Głównem bowiem zadaniem nowego systemu pracy zespołowej Wydziału Ewidencji Ludności jest jak najszybsze załatwianie w ostatecznej formie wszelkich zgłoszeń interesantów. Należy tutaj podkreślić, że wysiłki i starania personelu zespołów w tym kierunku stoją na wysokości zadania.

REORGANIZACJA INSPEKCJI BUDOWLANEJ.

Na skutek zalecenia władz nadzorczych w wyniku przeprowadzonej lustracji ubiegłego roku, Inspekcja Budowlana Zarządu Miejskiego w Łodzi została zreorganizowana na wzór innych większych miast polskich z dostosowaniem do miejscowych warunków.

Celem reorganizacji było przede wszystkim:

- 1) wzmoczenie zaufania i wzrost autorytetu Inspekcji Budowlanej,
- 2) wzmoczenie nadzoru budowlanego tak nad wznoszeniem nowych budynków, jako też utrzymywaniem istniejących,
- 3) przyśpieszenie załatwiania spraw budowlanych przez odbiurokratyzowanie czynności,
- 4) ograniczenie zakresu działania do ustawowego obowiązku, wynikającego z postanowień prawa budowlanego,
- 5) wyrobienie zaległych spraw i sukcesywnie uporządkowanie dziedziny budownictwa, jako też wyglądu zewnętrznego miasta.

Reorganizacja polegała (niezależnie od zwiększenia personelu o $\frac{1}{3}$) na podzielenie czynności w Inspekcji na:

I. Służba zewnętrzna:

- a) czynności techniczne, spełniane przez fachowy personel techniczny (służba zewnętrzna).

II. Służba wewnętrzna:

- b) czynności prawno-administracyjne, spełniane przez personel prawniczy, i
- c) czynności kancelaryjno-biurowe, spełniane przez personel kancelaryjny.

Wydano zakres czynności (regulamin dla całego personelu), ustalający obowiązki i odpowiedzialność poszczególnych pracowników.

Na czele Inspekcji stoi kierownik inżynier-architekt o pełnych uprawnieniach budowlanych, sprawujący kierownictwo i nadzór nad całą działalnością Inspekcji Budowlanej.

Kierownikowi Inspekcji podlegają bezpośrednio:

- a) okręgowi inspektorzy budowlani, sprawujący nadzór budowlany w okręgach,
- b) kierownik biura (prawnik), sprawujący nadzór bezpośredni nad personelem administracyjnym i kancelaryjnym i odpowiedzialny za stronę prawną-formalną załatwień w Inspekcji.

Dla spełnienia właściwych zadań Inspekcja Budowlana jest podzielona na 7 okręgów budowlanych (ósmą okręg przewidziany z chwilą przyłączenia Chojen), na czele których stoją okręgowi inspektorzy budowlani o pełnych uprawnieniach budowlanych.

W każdym okręgu budowlanym jest zastępca inspektora budowlanego, referent, obchodowy i kartotekarka.

Ponadto dla całej Inspekcji Budowlanej jest biuro (składające się z kierownika biura, referenta ogólnego, sekretarza i 2 kancelistów), do którego czynności należy: przyjmowanie i przeglądanie wpływów, aprobata prawna, prowadzenie statystyki, załatwienie spraw ogólnych, układanie budżetu i wysyłka pism.

Wkońcu dla opinjowania projektów budowlanych jest Rada Budowlana.

W skład Rady Budowlanej wchodzi:

- 1) Naczelnik Wydziału Technicznego jako przewodniczący,
- 2) kierownik Inspekcji jako zastępca i jako członkowie:
- 3) kierownik Oddziału Regulacji,
- 4) kierownik Oddziału Budowy Gmachów Miejskich,
- 5) 2-ch okręgowych inspektorów budowlanych i
- 6) delegat Stowarzyszenia Architektów Polskich.

PROTOKUŁ
5 POSIEDZENIA RADY PRZYBOCZNEJ
PRZY TYMCZASOWYM PREZYDENCIE MIASTA ŁODZI

Łódź, dnia 12 lutego 1936 roku.

Komplet członków Rady 23.

Obecnych członków Rady 22.

I. Członkowie Rady Przybocznej:

- a) obecni: 1. Bilyk Alfred, 2. Chodakowski Leon, 3. Cyrański Adam, 4. Dobranc Bertold, 5. Fiedler Zygmunt, 6. Geyer Robert, 7. Jaworowski Kazimierz, 8. Klocman Jerzy, 9. Kubasiewicz Stanisław, 10. Lewandowski Andrzej, 11. Liberman Fiszel, 12. dr. Mogilnicki Tadeusz, 13. Pawłowski Stanisław, 14. Peterman Stanisław, 15. Raabe Zygmunt, 16. Rybieka Apolonja, 17. Socha Józef, 18. Tomczyk Józef, 19. Waszkiewicz Franciszek, 20. Walczak Walenty, 21. Wasilewski Tomasz, 22. Zajączkiewicz Józef;

- b) nieobecny usprawiedliwiony: Algajer Karol.

II. Członkowie Zarządu Miejskiego:

- a) obecni: 1. Prezydent inż. Głazek Wacław, 2. Wiceprezydent Godlewski Mikołaj, 3. Wiceprezydent Kozłowski Kazimierz;

- b) nieobecny usprawiedliwiony: Wiceprezydent Pączek Antoni.

III. Urzędnicy miejscy:

1. Barczewski Jan, 2. inż. Berliner Edward, 3. inż. Brzozowski Julian, 4. Chwalbiński Leon, 5. dr. Grabowski Albin, 6. Hoffman Robert, 7. Jaworski Władysław, 8. Kalinowski Mieczysław, 9. Kempner Stanisław, 10. Konopka Heljodor, 11. Librach Ignacy, 12. Purlal Antoni, 13. Rogowicz Stefan, 14. Rosset Edward, 15. Rutkowski Jan, 16. inż. Rybołowicz Jan, 17. Waltratus Jan, 18. Wisławski Tadeusz, 19. inż. Wojewódzki Wacław, 20. Wysocki Adam, 21. Zalewski Józef.

Przewodniczący: Prezydent Miasta inż. Głazek Wacław.

Sekretarz: Barczewski Jan, kierownik Oddziału Ogólnego Wydziału Prezydjalnego.

Stenografki: Brzozowska Klara i Milewska Zofja.

Porządek obrad.

- I. Zagajenie (stwierdzenie quorum, przyjęcie protokołu, przyjęcie porządku dziennego obrad).
- II. Sprawa Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37:
 1. przyjęcie Regulaminu obrad Rady Przybocznej nad budżetem,
 2. referat p. St. Pawłowskiego, sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej,
 3. debata generalna,
 4. wyjaśnienia Prezydenta Miasta,
 5. drugie czytanie budżetu działami.

I. Zagajenie:

Posiedzenie otwiera o godz. 19 min. 40 Prezydent Miasta inż. Głazek Wacław oświadczając, iż jest on prawomocne. Na 23 członków Rady obecnych jest 22. Członek Rady Algajer Karol nieobecność swą usprawiedliwił.

Protokół 4 posiedzenia Rady Przybocznej z dnia 23 stycznia 1936 roku uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia poprawek przez członków Rady, którym wyłożony był on do przeglądu.

Porządek obrad uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia przez obecnych żadnych wniosków co do jego zmiany.

II. W sprawie Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37:

Po wysłuchaniu referatu p. St. Pawłowskiego, sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, oraz po wyjaśnieniach przewodniczącego na zapytania pp. A. Biłyka i Fr. Waszkiewicza — powzięto jednomyślnie bez dyskusji uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 44.

Rada Przyboczna, zgodnie z wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 28 stycznia 1936 roku, postanawia zatwierdzić „Regulamin Obrad Rady Przybocznej nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37”.

Zgodnie z uchwalonym Regulaminem Obrad przewodniczący udziela głosu p. St. Pawłowskiemu, który — jako sprawozdawca Komisji Finansowo-Budżetowej — w dłuższym referacie przedstawia wyniki prac tejże Komisji nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37.

Po referacie p. St. Pawłowskiego przewodniczący o godz. 20 min. 45 zarządza przerwę, wznowiając obrady o godz. 21 min. 10.

W debacie generalnej nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 zabierają głos pp.: K. Jaworowski, A. Cyrański, F. Liberman, Fr. Waszkiewicz, A. Biłyk i J. Tomczyk.

W wyniku dyskusji zgłoszono szereg wniosków dotyczących całości kształtu gospodarki miejskiej.

O godz. 22 min. 35 przewodniczący zarządza przerwę, wznowiając obrady o godz. 22 min. 55.

Przewodniczący zawiadamia zebranych, iż wszelkich wyjaśnień w sprawach, poruszonych w czasie debaty generalnej nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, udzieli p. St. Pawłowski, jako referent generalny tegoż budżetu.

P. St. Pawłowski, udzieliwszy wyjaśnień na cały szereg kwestyj, poruszonych w swych przemówieniach przez pp. K. Jaworowskiego, A. Cyrańskiego, Fr. Waszkiewicza i J. Tomczyka, przedkłada wnioski Komisji Finansowo-Budżetowej:

1. w sprawie przyjęcia budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 w wysokości, zaproponowanej przez tęże Komisję;
2. w sprawie odrzucenia zarzutów przeciwko budżetowi Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, zgłoszonych przez: Gminę Wyznaniową Żydowską, Dyрекcję Teatrów Popularnych i p. Piotra Chari;
3. w sprawie przyznania pracownikom Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 10%-owego dodatku komunalnego do uposażenia służbowego;
4. w sprawie rewindykowania przez Zarząd Miejski na rzecz swoją kosztów procesowych, zasądzonych w sprawach, w których udzielił bezpłatnie pomocy prawnej;
5. w sprawie ubezpieczenia Gminy Miejskiej Łódź od odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania samochodów;
6. w sprawie przyznania wynagrodzenia za posiedzenia przedstawicielom Gminy Miejskiej Łódź, zasiadającym we władzach przedsiębiorstw koncesjonowanych;
7. w sprawie podwyższenia wysokości opłat, pobieranych przez Urząd Przemysłowy I Instancji za potwierdzenie zgłoszeń zakładów przemysłowych, rzemieślniczych i handlowych.

Przewodniczący zawiadamia zebranych, iż oprócz wniosków, zgłoszonych przez Komisję Finansowo-Budżetową, wpłynęły w czasie

debaty generalnej nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 następujące wnioski:

A. dotyczące całokształtu gospodarki miejskiej:

I. zgłoszone przez p. St. Pawłowskiego:

1. w sprawie poczynienia przez Zarząd Miejski w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego starań o przeznaczenie części sum, wpływających z dodatku do świadectw przemysłowych, na szkolnictwo zawodowe w Łodzi;
2. w sprawie poczynienia przez Zarząd Miejski starań o zmniejszenie oprocentowania i skomasowania zaciągniętych pożyczek oraz o umorzenie tych pożyczek, które zaciągnięte były na budowę gmachów szkolnych i na zatrudnienie bezrobotnych.

II. zgłoszone przez p. K. Jaworowskiego:

3. w sprawie rozdzielenia budżetu zakładów i przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi na budżet przedsiębiorstw i na budżet zakładów dobra publicznego;
4. w sprawie połączenia w jeden budżet budżetów Wydziału Plantacyj, Majątku Miejskiego Rszew i Majątku Miejskiego Łagiewniki oraz w sprawie ustanowienia nad temi agendami jednego zarządu;
5. w sprawie odpowiedniego zmniejszenia zarobków osobom, otrzymującym zaopatrzenie emerytalne z innych instytucyj, a zatrudnionych w Zarządzie Miejskim;
6. w sprawie obsadzania płatnych zastępstw w Zarządzie Miejskim przez specjalnie angażowany personel.

III. zgłoszone przez p. A. Cyrańskiego:

7. w sprawie poczynienia przez Zarząd Miejski starań w Funduszu Pracy, mających na celu uzyskanie jak największych kredytów na roboty inwestycyjne oraz zatrudnienie jak największej liczby bezrobotnych;
8. w sprawie angażowania na wakujące stanowiska w Zarządzie Miejskim przede wszystkim byłych pracowników miejskich, zwolnionych spowodu redukcji personelu.

B. dotyczące poszczególnych pozycji budżetowych:

I. zgłoszony przez p. J. Zajackiewicza:

1. w sprawie podwyższenia subwencji dla Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej o zł. 70.000.—;

II. zgłoszone przez p. F. Libermana:

2. w sprawie przyznania subwencji dla Towarzystwa „Nossen-Lechem“ w Łodzi na akcję dożywiania najbiedniejszych w wysokości zł. 3.000.—;
3. w sprawie przyznania subwencji dla Towarzystwa „Nossen-Lechem“ w Łodzi na prowadzenie kolonij letnich dla dzieci w wysokości zł. 1.500.—;
4. w sprawie przyznania 5 żydowskim szkołom religijnym o programie 7-oddziałowych szkół powszechnych subwencji w kwocie zł. 2.500.—;
5. w sprawie przyznania subwencji w kwocie zł. 10.000.— Gminie Wyznaniowej Żydowskiej m. Łodzi na prowadzenie schroniska dla umysłowo chorych i żłobka dla niemowląt;

III. zgłoszony przez pp.: St. Petermana, J. Sochę, K. Jaworowskiego, A. Rybicką i A. Cyrańskiego:

6. w sprawie powiększenia subwencji dla Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Chrześcijańsko-Społecznej o zł. 150.—;

IV. zgłoszony przez pp.: St. Petermana, J. Sochę, K. Jaworowskiego, A. Rybicką, A. Cyrańskiego, J. Zajączkiewicza i W. Walczaka:

7. w sprawie podwyższenia subwencji dla Chrześcijańskiego Związku Młodzieży Robotniczej o zł. 650.—;

V. zgłoszony przez pp.: K. Jaworowskiego, A. Rybicką, St. Petermana i J. Sochę:

8. w sprawie przyznania subwencji w kwocie zł. 500.— dla Stowarzyszenia Oświaty Robotniczej w Łodzi.

Wobec spóźnionej pory przewodniczący, za zgodą obecnych, o godzinie 25 min. 30 posiedzenie zamyka, przypominając, iż jutrzejsze posiedzenie Rady Przybocznej rozpocznie się punktualnie o godz. 19 min. 30 i poświęcone będzie drugiemu i trzeciemu czytaniu budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37.

Sekretarz

(—) Jan Barczewski
(JAN BARCZEWSKI)

Kierownik Oddziału Ogólnego
Wydziału Prezydjalnego

Przewodniczący

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

Tymczasowy Prezydent Miasta

PROTOKUŁ
6 POSIEDZENIA RADY PRZYBOCZNEJ
PRZY TYMCZASOWYM PREZYDENCIE MIASTA ŁODZI
Łódź, dnia 13 lutego 1936 roku.

Komplet członków Rady 25.

Obecných członków Rady 21.

I. Członkowie Rady Przybocznej:

- a) obecni: 1. Biłyk Alfred, 2. Chodakowski Leon, 3. Cyrański Adam, 4. Dobranc Bertold, 5. Geyer Robert, 6. Jaworowski Kazimierz, 7. Klocman Jerzy, 8. Kubasiewicz Stanisław, 9. Lewandowski Andrzej, 10. Liberman Fiszeli, 11. dr. Mogilnicki Tadeusz, 12. Pawłowski Stanisław, 13. Peterman Stanisław, 14. Raabe Zygmunt, 15. Rybicka Apolonja, 16. Socha Józef, 17. Tomczyk Józef, 18. Waszkiewicz Franciszek, 19. Walczak Walenty, 20. Wasilewski Tomasz, 21. Zajączkiewicz Józef;
- b) nieobecni usprawiedliwieni: 1. Algajer Karol, 2. Fiedler Zygmunt;
- c) spóźniony: Wasilewski Tomasz.

II. Członkowie Zarządu Miejskiego:

- a) obecni: 1. Prezydent inż. Głazek Wacław, 2. Wiceprezydent Godlewski Mikołaj, 3. Wiceprezydent Kozłowski Kazimierz;
- b) nieobecny usprawiedliwiony: Wiceprezydent Pączek Antoni.

III. Urzędnicy miejscy:

- 1. Barczewski Jan, 2. inż. Berliner Edward, 3. inż. Brzozowski Julian, 4. Chwalbiński Leon, 5. inż. St. Gundlach, 6. Jaworski Władysław, 7. Kalinowski Mieczysław, 8. Kempner Stanisław, 9. Konopka Heljodor, 10. Librach Ignacy, 11. Purlal Antoni, 12. Rogowicz Stefan, 13. Rosset Edward, 14. Rutkowski Jan, 15. inż. Rybołowicz Jan, 16. Waltratus Jan, 17. Wisławski Tadeusz, 18. inż. Wojewódzki Wacław, 19. Wysocki Adam, 20. Zalewski Józef.

Przewodniczący: Prezydent Miasta inż. Głazek Wacław.

Sekretarz: Barczewski Jan, kierownik Oddziału Ogólnego Wydziału Prezydjalnego.

Stenografki: Brzozowska Klara i Milewska Zofja.

Porządek obrad.

- I. Zagajenie (stwierdzenie quorum i przyjęcie porządku dziennego obrad).
- II. Sprawa Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37.

I. Zagajenie:

Posiedzenie otwiera o godz. 19 min. 40 Prezydent Miasta inż. Głazek Wacław oświadczając, iż jest ono prawomocne. Na 25 członków Rady obecnych jest 20. Członkowie Rady: Algajer Karol i Fiedler Zygmunt nieobecność swą usprawiedliwili. W trakcie posiedzenia przybywa jeden członek Rady (Wasilewski Tomasz), wymieniony powyżej w rubryce „spóźniony“.

Porządek obrad uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia przez obecnych żadnych wniosków co do jego zmiany.

II. W sprawie Zamierzeń Skarbowych Zarządu Miejskiego w Łodzi rok administracyjny 1936/37 (drugie czytanie):

Zgodnie z Regulaminem Obrad Rady Przybocznej nad budżetem Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 przystąpiono do drugiego szczegółowego czytania tegoż budżetu.

Wydatki:

I. W sprawie Działu I — Zarząd Ogólny:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady: pp. K. Jaworowski i dr. T. Mogilnicki. Po wyjaśnieniach przewodniczącego oraz dyr. M. Kalinowskiego i naczelnika A. Purtala — przystąpiono do głosowania.

§ 1 — wydatki osobowe — przyjęto w kwocie zł. 3.258.658.—

§ 2 — wydatki rzeczowe — przyjęto w kwocie „ 585.550.—

Cały Dział I — Zarząd Ogólny — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 3.844.008.—.

W wyniku głosowania nad zgłoszonymi wnioskami zdecydowano:

- a) Na wniosek Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 28 stycznia 1936 roku powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 45.

Rada Przyboczna, przychylając się wnioskowi Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 28 stycznia 1936 roku postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta w zastępstwie Rady Miejskiej wniosku Oddziału

Personalnego Wydziału Prezydjalnego Nr. I. Pers. 18c/1-36 z dnia 28 stycznia 1936 roku w sprawie przyznania na zasadzie ustawy z dnia 15 marca 1932 roku o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 roku o dostosowaniu uposażenia członków Zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 33, poz. 345) pracownikom Zarządu Miejskiego w Łodzi 10% dodatku komunalnego do uposażenia służbowego na rok administracyjny 1936/37.

- b) na wniosek członka Rady p. K. Jaworowskiego — powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 46.

Rada Przyboczna wyraża życzenie, aby Zarząd Miejski w tych wypadkach, gdy dodatkowe prace mogą być wykonane przez specjalnie zaangażowany personel, nie były one powierzane do wykonywania pracownikom miejskim za dodatkowym wynagrodzeniem, lecz specjalnie w tym celu angażowanym pracownikom spośród bezrobotnych.

- c) Na wniosek członka Rady p. dr. T. Mogilnickiego — powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 47.

Rada Przyboczna zwraca się do Zarządu Miejskiego z prośbą o wejrzenie w sprawę kosztów utrzymania taboru miejskiego. Tabor konny należałoby, o ile możliwości, zlikwidować, zaś w taborze samochodowym poczynić jak najdalej idące oszczędności.

Wniosek, zgłoszony przez p. K. Jaworowskiego w sprawie odpowiedniego zmniejszenia zarobków osobom, otrzymującym zaopatrzenie emerytalne z innych instytucji, a zatrudnionym w Zarządzie Miejskim, został po wyjaśnieniach przewodniczącego wycofany.

II. W sprawie Działu II — Majątek Komunalny:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

W wyniku głosowania:

§ 3 — wydatki osobowe — przyjęto w kwocie zł. 36.865.—

§ 4 — wydatki rzeczowe — przyjęto w kwocie „ 71.282.—

W związku z tem Rozdział A — domy czynszowe — przyjęto w kwocie zł. 108.147.—

§ 5 — wydatki osobowe — przyjęto w kwocie zł. 39.372.—

§ 6 — wydatki rzeczowe — przyjęto w kwocie „ 18.905.—

W związku z tem Rozdział B — Targowiska i hale — przyjęto w kwocie zł. 58.277.—.

Cały dział II — Majątek Komunalny — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 166.424.—.

III. W sprawie Działu III — Przedsiębiorstwa Komunalne:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

W wyniku głosowania:

§ 8 — Pokrycie niedoborów budżetowych — przyjęto w kwocie zł. 436.545.—.

Cały dział III — Przedsiębiorstwa komunalne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 436.545.—.

IV. W sprawie Działu IV — Spłata długów:

W debacie szczegółowej zabiera głos członek Rady p. K. Jaworowski.

Po udzieleniu wyjaśnień przez p. naczelnika H. Konopkę — przystąpiono do głosowania.

§ 9 — i Rozdział A — Pożyczki zagraniczne — przyjęto w kwocie zł. 422.478.—

§ 10 — Bank Gospodarstwa Krajowego — przyjęto w kwocie „ 1.990.687.—

§ 11 — Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych — przyjęto w kwocie „ 74.206.—

§ 12 — Polski Bank Komunalny — przyjęto w kwocie „ 81.938.—

§ 13 — Skarb Państwa — przyjęto w kwocie „ 27.004.—

§ 14 — Fundusz Pracy — przyjęto w kwocie „ 298.320.—

§ 15 — Różne — przyjęto w kwocie „ 268.717.—

§ 16 — Miejskie Pożyczki Obligacyjne — przyjęto w kwocie „ 421.672.—

Rozdział B — Pożyczki Krajowe — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 3.427.544.—.

§ 17 — i Rozdział C — inne wydatki — przyjęto w kwocie zł. 265.000.—

Cały Dział IV — Spłata długów — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 3.850.022.—.

Na wniosek członka Rady p. St. Pawłowskiego powzięto jednomyślnie uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 48.

Rada Przyboczna postanawia wypowiedzieć się za tem, by Zarząd Miejski poczynił starania o zmniejszenie oprocentowania

zaciągniętych pożyczek, o skomasowanie pożyczek, pochodzących z jednego źródła i o umorzenie tych pożyczek, które były zaciągnięte na budowę gmachów szkolnych i na zatrudnienie bezrobotnych.

V. W sprawie Działu V — Drogi i place publiczne:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady pp.: Fr. Waszkiewicz i St. Pawłowski.

Po udzieleniu wyjaśnień przez przewodniczącego przystąpiono do głosowania.

Poz. I § 18 — Naprawa jezdni — podwyższono na wniosek członka Rady p. Fr. Waszkiewicza — do zł. 920.000.—.

§ 18 — wydatki na konserwację dróg i placów — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 1.083.330.—.

§ 19 — wydatki na konserwację mostków i chodników — przyjęto w kwocie zł. 222.224.—.

§ 20 — wydatki na oczyszczanie dróg i placów miejskich — przyjęto w kwocie zł. 154.005.—.

Rozdział B — wydatki na drogi i mosty samorządowe — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 1.459.559.—.

Cały dział V — drogi i place publiczne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 1.459.559.—.

VI. W sprawie Działu Va — Pomiary i plany rozbudowy miasta:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

W wyniku głosowania:

§ 21 — Dokonywanie pomiarów — przyjęto w kwocie zł. 88.006.—

§ 22 — Sporządzenie planu rozbudowy miasta — przyjęto w kwocie „ 114.223.—

§ 23 — Subwencja dla Biura sporządzania planu regionalnego m. Łodzi przyjęto w kwocie zł. 37.000.—.

Cały Dział Va — Pomiary i plany rozbudowy miasta — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 239.229.—.

VII. W sprawie Działu VI — Oświata:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady pp.: A. Biłyk, A. Rybicka, inż. J. Klocman, L. Chodakowski, St. Pawłowski i T. Wasilewski.

W wyniku głosowania:

§ 24 — Szkoły powszechne — przyjęto w kwocie zł. 2.449.021.—

§ 25 — Szkoła Pracy — przyjęto w kwocie „ 37.729.—

- § 26 — Higjena szkolna — przyjęto w kwocie „ 112.619.—
 § 27 — Subsydja — przyjęto w kwocie „ 8.075.—

Rozdział A — Szkolnictwo powszechne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 2.607.444.—.

- § 28 — Utrzymanie ochron miejskich — przyjęto w kwocie zł. 101.308.—
 § 29 — Subsydja dla ochron społecznych — przyjęto w kwocie „ 28.800.—

Rozdział B — Przedszkola — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 130.108.—.

- § 30 — Gimnazjum Męskie im. Piłsudskiego — przyjęto w kwocie zł. 137.072.—
 § 31 — Miejskie Gimnazjum Żeńskie — przyjęto w kwocie „ 25.004.—
 § 32 — Seminarja Nauczycielskie — przyjęto w kwocie „ 47.105.—
 § 33 — Subsydja dla szkół średnich i wyższych — przyjęto w kwocie „ 110.000.—
 § 34 — Stypendja dla słuchaczy szkół wyższych — przyjęto w kwocie „ 32.400.—

Rozdział C — Szkolnictwo średnie i wyższe — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 351.581.—.

Cały Dział VI — Oświata — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 3.089.133.—.

Wniosek członków Rady pp.: A. Biłyka i J. Klocmana w sprawie skreślenia kredytu na utrzymanie miejskiego gimnazjum żeńskiego (rozdział C § 31) w kwocie zł. 25.004 i przeznaczenia tej kwoty na fundusz budowy szkół powszechnych — w głosowaniu upadł.

Przewodniczący oświadcza, iż wniesienie do budżetu kredytów na prowadzenie Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego nie przesądza bynajmniej sprawy otwarcia tego gimnazjum.

Wniosek, zgłoszony przez członka Rady p. F. Libermana, w sprawie przyznania 5 żydowskim szkołom religijnym o programie 7-oddziałowych szkół powszechnych subwencji w kwocie zł. 2.500.—, w głosowaniu upadł.

Na wniosek członków Rady p. St. Pawłowskiego powzięto jednomyślnie uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 49.

Rada Przyboczna prosi Zarząd Miejski o poczynienie energicznych kroków w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie rozbudowy państwowego szkolnictwa

średniego w Łodzi dla wyrównania zaniedbań w tym dziale w porównaniu z innymi województwami.

O godz. 21 min. 40 przewodniczący zarządza przerwę, wznowiając obrady o godz. 22 min. 10.

VIII. W sprawie Działu VII — Kultura i Sztuka:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady pp. Dr. T. Mogilnicki, K. Jaworowski i St. Pawłowski.

§ 35 — Biblioteka publiczna — przyjęto w kwocie zł. 55.917.—

§ 36 — Czytelnie pism dla dorosłych — przyjęto w kwocie „ 19.519.—

§ 37 — 6 Wypożyczalni książek dla dzieci — przyjęto
w kwocie „ 58.693.—

Cały Rozdział A — utrzymanie Bibliotek — przyjęto w kwocie zł. 133.929.—

§ 38 i Rozdział B — Kursy dokształcające i specjalne (Świetlice dla młodzieży) — przyjęto w kwocie zł. 57.477.—

§ 39 — Muzeum Przyrodniczo-Pedagogiczne (z pracownią i ogrodem przyrodniczym) — przyjęto
w kwocie zł. 16.044.—

§ 40 — Muzeum Etnograficzne — przyjęto w kwocie „ 32.246.—

§ 41 — Muzeum Historji i Sztuki im. J. i K. Bartoszewiczów — przyjęto w kwocie „ 23.210.—

§ 42 — Galerja obrazów — przyjęto w kwocie „ 6.700.—

Cały Rozdział C — Muzea i Galerje Obrazów — przyjęto w kwocie zł. 78.200.—

§ 43 — Utrzymanie Teatru — przyjęto w kwocie zł. 114.911.—

§ 44 — Subsydja dla Teatrów — przyjęto w kwocie „ 149.969.—

Cały Rozdział D — Popieranie teatrów — przyjęto w kwocie złotych 274.880.—

§ 45 — Szerzenie kultury — przyjęto w kwocie zł. 13.000.—

§ 46 — Subsydja — przyjęto w kwocie „ 11.750.—

Cały Rozdział E — Szerzenie kultury i subsydja dla instytucyj kulturalno-oświatowych — przyjęto w kwocie zł. 24.750.—

Cały Dział VII — Kultura i Sztuka — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 559.205.—

W wyniku głosowania, zarządzanego przez przewodniczącego, upadły następujące wnioski:

1. zgłoszony przez członków Rady pp.: St. Petermana, J. Sochę, K. Jaworowskiego, A. Rybicką i A. Cyrańskiego w sprawie podwyższenia subsydjum dla Towarzystwa Krzewienia Wiedzy Chrześcijańsko-Społecznej o zł. 150.—;

2. zgłoszony przez członków Rady pp.: St. Petermana, J. Sochę, K. Jaworowskiego, A. Rybicką, A. Cyrańskiego, J. Zajączkiewicza i W. Walczaka w sprawie podwyższenia subwencji dla Chrześcijańskiego Związku Młodzieży Robotniczej o zł. 650.—;
3. zgłoszony przez członków Rady pp.: K. Jaworowskiego, A. Rybicką, St. Petermana i J. Sochę w sprawie przyznania subwencji w kwocie zł. 500.— dla Stowarzyszenia Oświaty Robotniczej w Łodzi;
4. zgłoszony przez członków Rady pp.: J. Sochę, St. Petermana i A. Rybicką w sprawie podwyższenia subwencji dla Polskiego Towarzystwa Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia” o zł. 800.—;
5. zgłoszony przez członków Rady pp.: J. Sochę, St. Petermana i A. Rybicką w sprawie podwyższenia subwencji dla Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Pracującej „Orle” o zł. 500.—.

IX. W sprawie Działu VIII — Zdrowie Publiczne:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

§ 47 — Walka z chorobami zakaźnymi — przyjęto w kwocie	zł.	6.750.—
§ 48 — Izba Odkażająca — przyjęto w kwocie	„	48.250.—
§ 49 — Przychodnie przeciwgruźlicze—przyjęto w kwocie	„	75.729.—
§ 50 — Zaopatrzenie ludności w wodę—przyjęto w kwocie	„	14.074.—
§ 51 — Dozory Sanitarne — przyjęto w kwocie	„	77.202.—
§ 52 — Prosektorjum Miejskie — przyjęto w kwocie	„	15.995.—
§ 53 — Pracownia Bakterjologiczna i Sekcja Epidemjologiczna — przyjęto w kwocie	„	29.465.—
§ 54 — I Zakład Kąpielowy — ul. Wodna — przyjęto w kwocie	„	84.294.—
§ 55 — II Zakład Kąpielowy — ul. Mielczarskiego — przyjęto w kwocie	„	76.545.—
§ 56 — Referat Wychowania Fizycznego — przyjęto w kwocie	„	22.669.—
§ 57 — Subsydja — przyjęto w kwocie	„	39.000.—
§ 58 — Parki i skwery — przyjęto w kwocie	„	727.404.—
§ 59 — Ośrodek Zdrowia, ul. Dworska — przyjęto w kwocie	„	56.427.—
§ 60 — Ośrodek Zdrowia, ul. Gdańska 83 — przyjęto w kwocie	„	30.212.—

§ 61 — Różne wydatki na higienę miasta — przyjęto
w kwocie „ 3.830.—

Cały Rozdział A — Zapobieganie chorobom — przyjęto w kwocie
zł. 1.307.802.—.

§ 62 — Oplaty za leczenie własnych chorych — przyjęto w kwocie
zł. 1.268.798.—.

W sprawie budżetu szpitali Zarządu Miejskiego
w Łodzi na rok administracyjny 1936/37:

Na wniosek przewodniczącego przyjęto: we wpływach i wydatkach:

a)	budżet Szpitala Zapasowego — w kwocie	zł. 119.710.—
b)	„ „ w Radogoszczu — w kwocie	„ 616.800.—
c)	„ „ św. Józefa — w kwocie	„ 382.635.—
d)	„ „ św. Aleksandra — w kwocie	„ 135.000.—
e)	„ „ Marji-Magdaleny — w kwocie	„ 108.000.—
f)	„ Sanatorium w Chojnach — w kwocie	„ 140.800.—
g)	„ „ w Łagiewnikach — w kwocie	„ 79.800.—
h)	„ Prewentorium w Łagiewnikach — w kwocie	„ 22.300.—

Ogółem budżet szpitali Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok admini-
stracyjny 1936/37 przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie
zł. 1.605.045.—.

§ 63 — Dopłata do utrzymania szpitali miejskich —
przyjęto w kwocie zł. 20.902.—

§ 64 — 3 Ambulatorja ogólne — przyjęto w kwocie „ 138.075.—

§ 65 — Pomoc dla położnic w zakładach położniczych—
przyjęto w kwocie „ 82.125.—

§ 66 — Koszty kuracyjne za chorych w szpitalach ob-
cych — przyjęto w kwocie „ 306.315.—

§ 67 — Leczenie umysłowo-chorych—przyjęto w kwocie „ 710.835.—

§ 68 — Stacja Opieki nad umysłowo-chorymi — przy-
jęto w kwocie „ 128.980.—

§ 69 — Pogotowie Ratunkowe i przewóz chorych —
przyjęto w kwocie „ 134.149.—

§ 70 — Subsydja — przyjęto w kwocie „ 5.500.—

Cały Rozdział B — Lecznictwo — przyjęto w kwocie zł. 2.795.677.—

Cały Dział VIII — Zdrowie Publiczne — przyjęto w związku z tem
w kwocie zł. 4.105.479.—.

X. W sprawie Działu IX — Opieka Społeczna:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady pp.:
Fr. Waszkiewicz, F. Liberman, J. Socha i K. Jaworowski.

Wyjaśnień udziela p. naczelnik H. Konopka.

W sprawie budżetu zakładów opiekuńczych Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37:

Na wniosek przewodniczącego przyjęto:
we wpływach i wydatkach —

a)	budżet I	Domu dla niemowląt — w kwocie	zł.	140.149.—
b)	„ II	„ dla dzieci w wieku przedszkolnym — w kwocie	„	102.662.—
c)	„ III	„ dla dzieci w wieku szkolnym — w kwocie	„	92.466.—
d)	„ IV	„ — Pogotowie Opiekuńcze — w kwocie	„	57.758.—
e)	„ V	„ dla chłopców w wieku szkolnym — w kwocie	„	125.509.—
f)	„	Domu Starców i Kalek Chrześcijan — w kwocie	„	182.320.—
g)	„	Domu dla chronicznie chorych — w kwocie	„	88.534.—
h)	„	Zbiorni dla starców — w kwocie	„	42.488.—

Ogółem budżet Zakładów Opiekuńczych Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1936/37 przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 811.886.—.

§ 71	—	Dopłata do utrzymania zakładów opiekuńczych — przyjęto w kwocie	zł.	410.613.—
§ 72	—	Koszty utrzymania dzieci w innych zakładach miejscowych i zamiejscowych — przyjęto w kwocie	„	258.796.—
§ 73	—	Opieka nad dziećmi, oddanymi na wychowanie do rodzin zastępczych — przyjęto w kwocie	„	418.436.—
§ 74	—	Dokarmianie dzieci — przyjęto w kwocie	„	115.095.—
§ 75	—	Odzież dla najbiedniejszych dzieci — przyjęto w kwocie	„	15.375.—
§ 76	—	Zapomogi dla matek, obarczonych dziećmi — przyjęto w kwocie	„	520.400.—
§ 77	—	Kolonje lecznicze i półkolonje letnie dla dzieci — przyjęto w kwocie	„	44.320.—
§ 78	—	Subsydja — przyjęto w kwocie	„	27.400.—

Cały Rozdział A — Opieka nad dziećmi, młodzieżą i macierzyństwem — przyjęto w kwocie zł. 1.610.435.—.

§ 79	—	Dopłata do utrzymania zakładów opiekuńczych — przyjęto w kwocie	zł.	342.323.—.
------	---	---	-----	------------

- § 80 — Koszty utrzymania starców w zakładach społecznych — przyjęto w kwocie zł. 62.580.—.
- § 81 — Dom Noclegowy dla mężczyzn — przyjęto w kwocie zł. 14.045.—.
- § 82 — Dom Noclegowy dla kobiet — przyjęto w kwocie zł. 15.065.—.
- § 83 — Zapomogi dla starców i osób, niezdolnych do pracy — przyjęto w kwocie zł. 234.720.—.
- § 84 — Doraźna pomoc dla biednych — przyjęto w kwocie złotych 102.780.—.
- § 85 — Oddział Porad Prawnych — przyjęto w kwocie zł. 40.932.—.

W § 86 na wniosek członków Rady pp.: J. Sochy, St. Petermana i A. Rybickiej postanowiono wstawić nową pozycję j) Stowarzyszenie Kilińczyków i Enzeterowców w Łodzi — zł. 1.000.—.

W związku z tem § 86 — subsydja — przyjęto w kwocie zł. 19.000.—.

Cały Rozdział B — Opieka nad dorosłymi — przyjęto w kwocie zł. 831.445.—.

- § 87 — Rozdział C — przyjęto w kwocie zł. 78.254.—, nadając mu na wniosek członka Rady p. Fr. Waszkiewicza tytuł „Pośrednictwo pracy i pomoc różna dla bezrobotnych“.

Cały Dział IX — Opieka Społeczna — przyjęto w kwocie złotych 2.520.134.—.

Zgłoszone przez członka Rady p. F. Libermana wnioski:

- a) w sprawie przyznania subwencji w kwocie zł. 10.000.— Gminie Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi na prowadzenie schroniska dla umysłowo-chorych oraz żłobka dla niemowląt;
- b) w sprawie przyznania subwencji w kwocie zł. 4.500.— Stowarzyszeniu „Nosen-Lechem“ w Łodzi na prowadzenie akcji dożywiania najbiedniejszych żydów oraz na prowadzenie kolonij letnich dla dzieci żydowskich —

w głosowaniu upadły.

XI. W sprawie Działu X — Popieranie Rolnictwa:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

- § 88 — Wydatki osobowe — przyjęto w kwocie zł. 185.115.—
- § 89 — Wydatki rzeczowe — przyjęto w kwocie „ 19.318.—

Cały Rozdział B — Służba weterynaryjna — przyjęto w kwocie zł. 204.433.—.

Cały Dział X — Popieranie Rolnictwa — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 204.433.—.

XII. W sprawie Działu XI — Popieranie przemysłu i handlu:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

§ 90 — Miejska Szkoła Handlowa — przyjęto w kwocie zł. 116.550.—

§ 91 — Publiczne Szkoły Zawodowe Doksztalcające — przyjęto w kwocie zł. 317.462.—.

§ 92 — Subsycja — przyjęto w kwocie zł. 50.250.—.

Cały Rozdział A — Szkolnictwo zawodowe — przyjęto w kwocie zł. 464.262.—.

§ 93 i Rozdział B — Nadzór nad korporacjami rzemieślniczymi — przyjęto w kwocie zł. 480.—.

Cały Dział XI — Popieranie przemysłu i handlu — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 464.742.—.

Na wniosek członka Rady p. St. Pawłowskiego zdecydowano po-
wziąć bez dyskusji uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 50.

Rada Przyboczna postanawia zwrócić się do Zarządu Miejskiego z wnioskiem o poczynienie w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego starań w przedmiocie przeznaczenia — stosownie do postanowień ustawy o podatku przemysłowym — połowy sum, wpływających z dodatku do świadectw przemysłowych, na szkolnictwo zawodowe w Łodzi bezpośrednio lub za pośrednictwem Zarządu Miejskiego, jak również w przedmiocie przyznania Zarządowi Miejskiemu na cele szkolnictwa zawodowego przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego bezzwrotnej dotacji z części tychże sum, pozostających do jego dyspozycji.

XIII. W sprawie Działu XII — Bezpieczeństwo Publiczne:

W debacie szczegółowej zabierają głos członkowie Rady pp.: A. Rybicka, J. Zajączkiewicz, K. Jaworowski, B. Dobranc i St. Pawłowski.

Po wyjaśnieniach przewodniczącego przystąpiono do głosowania.

§ 94 — Policja budowlana — (Inspekcja Budowlana) — przyjęto w kwocie zł. 224.476.—.

§ 95 — Telefony dla Policji Państwowej — przyjęto w kwocie zł. 4.059.—.

§ 96 — Urząd Przemysłowy — przyjęto w kwocie zł. 93.759.—.

§ 97 — Oświetlenie ulic i placów — przyjęto w kwocie zł. 835.163.—.

§ 98 — Subsycjum dla Łódzkiej Straży Ogniowej Ochotniczej — przyjęto w kwocie zł. 280.000.—.

Cały Dział XII — Bezpieczeństwo Publiczne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 1.437.457.—.

Wniosek członka Rady p. J. Zajączkiewicza w sprawie podwyższenia wysokości subwencji dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi o zł. 70.000.— został przez wnioskodawcę wycofany.

Wniosek członków Rady pp.: B. Dobranca, J. Zajączkiewicza i J. Tomczyka w sprawie poczynienia przez Zarząd Miejski starań, mających na celu zaciągnięcie na odnowienie taboru samochodowego Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi długoterminowej pożyczki oraz w sprawie wniesienia na ten cel odpowiednich kredytów do budżetu nadzwyczajnego Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 postanowiono — na wniosek członka Rady p. St. Pawłowskiego — przekazać Komisji Finansowo-Budżetowej do rozpatrzenia.

Przewodnictwo obejmuje p. Wiceprezydent Miasta Godlewski Mikołaj.

XIV. W sprawie Działu XIII — Różne:

W debacie szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

§ 99 — Składki i inne świadczenia — przyjęto w kwocie zł. 228.457.—.

§ 100 — Subsydja — przyjęto w kwocie zł. 71.500.—.

§ 101 — Zwroty — przyjęto w kwocie zł. 289.876.—.

§ 102 — Na obronę powietrzną i przeciwgazową Państwa — przyjęto w kwocie zł. 35.000.—.

§ 103 — Nieprzewidziane — przyjęto w kwocie zł. 225.000.—.

§ 104 — Wydatki, związane z rozszerzeniem granic miasta — przyjęto w kwocie zł. 200.000.—.

Cały Dział XIII — Różne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 847.633.—.

W związku z tem wydatki zwyczajne przyjęto w kwocie zł. 25.222.001.—.

Wydatki nadzwyczajne przyjęto w kwocie zł. 335.000.— (na inwestycje Gazowni zł. 135.000.— i na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych — zł. 200.000.—).

XV. W sprawie budżetu Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37:

W dyskusji szczegółowej nikt głosu nie zabiera.

1. budżet Gazowni — przyjęto

we wpływach i wydatkach zwyczajnych
w kwocie

zł. 2.657.854.—

we wpływach i wydatkach nadzwyczajnych
w kwocie „ 135.000.—

2. budżet Osiedla Montwiłła-Mireckiego — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 580.757.—.
3. „ Taniej Jatki — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 36.850.—.
4. „ Zakładu Hodowli Roślin — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 99.918.—.
5. „ Apteki Szpitalnej — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 209.413.—.
6. „ Warsztatów Mechanicznych — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 312.118.—.
7. „ Taboru — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 184.922.—.
8. „ Domu Pracy — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 203.392.—.
9. „ Majątku „Łagiewniki“ — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 28.189.—.
10. „ Majątku „Rszew“ — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 94.084.—.
11. „ Kanalizacji i Wodociągów — przyjęto we wpływach i wydatkach w kwocie zł. 1.387.025.—.

Ogółem budżet Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 przyjęto: we wpływach i wydatkach zwyczajnych w kwocie zł. 5.794.522.— i we wpływach i wydatkach nadzwyczajnych w kwocie zł. 135.000.—.

Przewodnictwo obejmuje Prezydent Miasta inż. Głazek Wacław.

Dochody.

W debacie szczegółowej zabiera głos członek Rady p. J. Klocman.

Po wyjaśnieniach naczelnika L. Chwalbińskiego przystąpiono do głosowania.

XVI. W sprawie Działu I — Majątek komunalny:

- § 1 — Dochód z budynków — przyjęto w kwocie zł. 106.178.—.
- § 2 — Eksploatacja placów, gruntów, lasów i stawów rybnych — przyjęto w kwocie zł. 32.887.—.
- § 3 — Dochód z kapitałów własnych — przyjęto w kwocie zł. 10.000.—.

Cały Dział I — Majątek komunalny — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 149.065.—.

XVII. W sprawie Działu II — Przedsiębiorstwa komunalne:

§ 4 — Dochód z przedsiębiorstw własnych — przyjęto w kwocie zł. 275.773.—

§ 5 — Dochód z przedsiębiorstw koncesjonowanych — przyjęto w kwocie „ 2.812.583.—

Cały Dział II — Przedsiębiorstwa komunalne — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 3.088.356.—.

XVIII. W sprawie Działu III — Subwencje i dotacje:

Na wniosek naczelnika H. Konopki, w celu zrównoważenia budżetu wobec podwyższenia przez Radę Przyboczną wydatków o kwotę zł. 93.899.—, postanowiono poz. j § 6 podwyższyć do zł. 1.508.282.—.

W związku z tem § 6 i cały Dział III — Subwencje i dotacje — przyjęto w kwocie zł. 1.603.784.—.

XIX. W sprawie Działu IV — Zwroty:

§ 7 — Zwroty od pracowników — przyjęto w kwocie zł. 40.265.—

§ 8 — Zwroty inne — przyjęto w kwocie „ 2.088.973.—

Cały Dział IV — Zwroty — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 2.129.238.—.

XX. W sprawie Działu V — Oplaty administracyjne:

§ 9 — i cały Dział V — Oplaty administracyjne — przyjęto w kwocie zł. 499.257.—.

XXI. W sprawie Działu VI — Oplaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego:

§ 10 — Oplaty placowe — przyjęto w kwocie zł. 101.000.—

§ 11 — Oplaty dla Wydziału Zdrowia Publicznego — przyjęto w kwocie „ 262.201.—

§ 12 — Oplaty dla Wydziału Oświaty i Kultury — przyjęto w kwocie „ 59.900.—

§ 13 — Oplaty dla Wydziału Opieki Społecznej — przyjęto w kwocie „ 10.890.—

§ 14 — Różne opłaty — przyjęto w kwocie „ 204.601.—

Cały Dział VI — Oplaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 638.592.—.

§ 15 — Działu VII — Dopłaty — niema.

XXII. W sprawie Działu VIII — Udział w podatkach państwowych:

§ 16 — i cały Dział VIII — Udział w podatkach państwowych — przyjęto w kwocie zł. 3.100.000.—.

XXIII. W sprawie Działu IX — Dodatki do podatków państwowych:

§ 17 — i cały Dział IX — Dodatki do podatków państwowych — przyjęto w kwocie zł. 10.858.705.—.

XXIV. W sprawie Działu X — Podatki samoistne:

§ 18 — i cały Dział X — Podatki samoistne — przyjęto w kwocie zł. 1.280.000.—.

XXV. W sprawie Działu XI — Różne wpływy:

§ 19 — Nieprzewidziane — przyjęto w kwocie zł. 1.—

§ 20 — Kary — przyjęto w kwocie „ 3.—

§ 21 — Inne — przyjęto w kwocie „ 200.000.—

Cały Dział XI — Różne wpływy — przyjęto w związku z tem w kwocie zł. 200.004.—.

W związku z tem dochody zwyczajne przyjęto w kwocie zł. 23.527.001.—.

Dochody nadzwyczajne przyjęto w kwocie zł. 50.000.— (pożyczka z Funduszu Pracy na budowę rurociągów gazowych).

Na tem drugie czytanie budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 zakończono.

III. W sprawie budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 (trzecie czytanie):

Po wyjaśnieniach przewodniczącego i p. St. Pawłowskiego, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, uchylono wniosek, zgłoszony przez członków Rady pp.: St. Petermana, J. Sochę, Z. Raabego, A. Cyrańskiego i A. Lewandowskiego w sprawie podwyższenia wysokości subwencji o zł. 650.— dla Chrześcijańskiego Związku Młodzieży Robotniczej i przystąpiono do trzeciego czytania budżetu Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37.

Jednomyślnie bez dyskusji, przy obecności 19 członków Rady Przybocznej, powzięto uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 51.

Rada Przyboczna, nawiązując do uchwały swej Nr. 26 z dnia 23 stycznia 1936 roku oraz opierając się na uchwale Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 6 lutego 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się:

1. za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta:
 - a) budżetu zwyczajnego Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok

- administracyjny 1936/37, zamykającego się, stosownie do załączonego zestawienia, we wpływach kwotą zł. 23.527.001.—, w wydatkach kwotą zł. 23.222.001.—;
- b) budżetu nadzwyczajnego Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, zamykającego się, stosownie do załączonego zestawienia, we wpływach kwotą zł. 50.000.—, w wydatkach kwotą zł. 335.000.—;
- c) budżetów szpitali i zakładów opiekuńczych Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, zamykających się, stosownie do załączonego zestawienia, we wpływach i wydatkach — pierwszy kwotą zł. 1.605.045.—, drugi kwotą zł. 811.886.—;
- d) budżetu przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, zamykającego się, stosownie do załączonego zestawienia, we wpływach i wydatkach zwyczajnych kwotą zł. 5.794.522.—, zaś we wpływach i wydatkach nadzwyczajnych kwotą zł. 135.000.—;
2. za odrzuceniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta zarzutów przeciwko budżetowi Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37, zgłoszonych przez:
- a) Gminę Wyznaniową Żydowską,
- b) Dyрекcję Teatrów Popularnych w Łodzi,
- c) p. Piotra Chari.
3. Za upoważnieniem Tymczasowego Prezydenta Miasta do przenoszenia kredytów z pozycji na pozycję w granicach jednego paragrafu i to wyłącznie w wydatkach rzeczowych.

Na wniosek członka Rady p. St. Pawłowskiego, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, przyjęto uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 52.

1. Rada Przyboczna, zgodnie z wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 30 stycznia 1936 roku, postanawia zwrócić Zarządowi Miejskiemu uwagę na konieczność rewindykowania w miarę możliwości na rzecz swoją kosztów procesowych, zasądzonych w sprawach, w których Oddział Porad Prawnych Wydziału Opieki Społecznej udzielił bezpłatnie pomocy prawnej.
2. Rada Przyboczna, zgodnie z wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 5 lutego 1936 roku, postanawia zwrócić

się do Zarządu Miejskiego z wnioskiem o ubezpieczenie Gminy Miejskiej Łódź w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych od odpowiedzialności cywilnej z tytułu posiadania samochodów.

3. Rada Przyboczna, zgodnie z wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 6 lutego 1936 roku, postanawia zwrócić się do Zarządu Miejskiego z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy przyznania wynagrodzenia w wysokości minimum zł. 50.— za posiedzenia przedstawicielom Gminy Miejskiej Łódź, zasiadającym we władzach przedsiębiorstw koncesjonowanych.
4. Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 6 lutego 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za podniesieniem wysokości opłat, pobieranych przez Urząd Przemysłowy I Instancji za potwierdzenie zgłoszenia zakładu przemysłowego lub rzemieślniczego i przedsiębiorstwa handlowego.

Na wniosek członków Rady pp. A. Cyrańskiego i St. Petermana powzięto uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 53.

1. Rada Przyboczna apeluje, by Zarząd Miejski w nadchodzącym sezonie zatrudnił na robotach miejskich, finansowanych przez Fundusz Pracy, jak najwięcej bezrobotnych.

Jednocześnie Rada Przyboczna wzywa Zarząd Miejski do poczynienia starań u miarodajnych czynników rządowych i w Głównej Dyrekcji Funduszu Pracy, by kredyty, przydzielone Gminie Miejskiej Łódź na rok administracyjny 1936/37 na zatrudnienie bezrobotnych, nie były mniejsze od kredytów, przyznanych na ten cel w roku 1935/36.

Ze względu na dający się odczuwać brak urządzeń kanalizacyjnych w Łodzi, Rada Przyboczna uważa za konieczne, by z otrzymanych funduszy na zatrudnienie bezrobotnych, znaczna część pieniędzy została przeznaczona przede wszystkim na kontynuowanie robót kanalizacyjnych i regulację rzek, a następnie na brukowanie ulic tak w mieście, jak i na peryferiach miasta, oraz na reparację bruków, które znajdują się w stanie pożałowania godnem.

2. Rada Przyboczna, widząc możliwości angażowania pracowników umysłowych przez Zarząd Miejski, stoi na stanowisku,

iż przedewszystkiem powinni być przyjmowani b. pracownicy Zarządu Miejskiego, którzy wykazali już znajomość pracy i względem których Zarząd Miejski z tytułu ich wysługi lat ma pewne zobowiązania moralne.

Zgłoszone przez członka Rady p. K. Jaworowskiego wnioski w sprawie:

1. rozdzielenia budżetu zakładów i przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi na budżet przedsiębiorstw i na budżet zakładów dobra publicznego;
2. połączenia w jeden budżet budżetów Wydziału Plantacyj, Majątku Miejskiego Rszew i Majątku Miejskiego Łagiewniki oraz w sprawie ustanowienia nad temi agendami jednego zarządu —

w głosowaniu upadły.

Członek Rady p. Fr. Waszkiewicz prosi o zaznaczenie w protokole, iż nie brał udziału w głosowaniu nad wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej w sprawie wynagradzania przez Zarząd Miejski swych przedstawicieli, zasiadających we władzach przedsiębiorstw koncesjonowanych.

Wobec wyczerpania porządku obrad przewodniczący, dziękując p. St. Pawłowskiemu oraz wszystkim członkom Komisji Finansowo-Budżetowej i Rady Przybocznej za pracę nad budżetem Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1936/37, posiedzenie o godz. 24 min. 35 zamyka.

Sekretarz

(—) J. Barczewski

(JAN BARCZEWSKI)

Kierownik Oddziału Ogólnego
Wydziału Prezydjalnego

Przewodniczący

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

Tymczasowy Prezydent Miasta

PROTOKUŁ
7 POSIEDZENIA RADY PRZYBOCZNEJ
PRZY TYMCZASOWYM PREZYDENCIE MIASTA ŁODZI

Łódź, dnia 20 lutego 1936 roku.

Komplet członków Rady 23.

Obechnych członków Rady 19.

I. Członkowie Rady Przybocznej:

- a) obecni: 1. Biłyk Alfred, 2. Cyrański Adam, 3. Dobranc Bertold, 4. Fiedler Zygmunt, 5. Jaworowski Kazimierz, 6. Klocman Jerzy, 7. Kubasiewicz Stanisław, 8. Lewandowski Andrzej, 9. Liberman Fiszlel, 10. dr. Mogilnicki Tadeusz, 11. Pawłowski Stanisław, 12. Peterman Stanisław, 13. Raabe Zygmunt, 14. Rybicka Apolonja, 15. Socha Józef, 16. Tomczyk Józef, 17. Waszkiewicz Franciszek, 18. Walczak Walenty, 19. Zajączkiewicz Józef;
- b) nieobecni nieusprawiedliwieni: 1. Chodakowski Leon, 2. Geyer Robert;
- c) nieobecni usprawiedliwieni: 1. Algajer Karol, 2. Wasilewski Tomasz.

II. Członkowie Zarządu Miejskiego:

- a) obecni: 1. Wiceprezydent Godlewski Mikołaj, 2. Wiceprezydent Kozłowski Kazimierz;
- b) nieobecni usprawiedliwieni: 1. Prezydent inż. Głazek Wacław, 2. Wiceprezydent Pączek Antoni.

III. Członek Komisji Rewizyjnej: Pfeifer Seweryn.

IV. Urzędnicy miejscy:

- 1. Barczewski Jan, 2. inż. Berliner Edward, 3. inż. Brzozowski Julian, 4. Chwalbiński Leon, 5. inż. St. Gundlach, 6. Jaworski Władysław, 7. Kalinowski Mieczysław, 8. Kempner Stanisław, 9. Konopka Heljodor, 10. Librach Ignacy, 11. Purtal Antoni, 12. Rosset Edward, 13. Waltratus Jan, 14. Wisławski Tadeusz, 15. inż. Rybołowicz Jan, 16. inż. Wojewódzki Wacław, 17. Wysocki Adam, 18. Zalewski Józef.

Przewodniczący: Wiceprezydent Miasta Godlewski Mikołaj.

Sekretarz: Barczewski Jan, kierownik Oddziału Ogólnego Wydziału Prezydjalnego.

Stenografki: Brzozowska Klara i Milewska Zofja.

Porządek obrad.

- I. Zagajenie (stwierdzenie quorum, przyjęcie protokołów, przyjęcie porządku dziennego obrad, komunikaty).
- II. Sprawa podziału miasta na 20 okręgów i 80 obwodów opiekuńczych oraz wybór 20 okręgowych i 80 obwodowych opiekunów społecznych oraz ich zastępców.
— referat naczelnika T. Wisławskiego —
- III. Sprawozdania Komisyj:
 - a) Komisji Rewizyjnej w przedmiocie:
 1. sprawozdania z wykonania budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1934/35 oraz bilansu Zarządu Miejskiego na dzień 1 kwietnia 1935 roku.
— referat inż. J. Klocmana —
 - a) Komisji Finansowo-Budżetowej w przedmiocie:
 1. zmian w budżecie Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36.
— referat St. Pawłowskiego —
 2. odnowienia taboru Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi kosztem zł. 1.050.000.—.
— referat Z. Fiedlera —
- IV. Wolne wnioski.

I. Zagajenie:

Posiedzenie otwiera o godz. 19 min. 50 — w zastępstwie chorego Prezydenta Miasta inż. Głazka Wacława — Wiceprezydent Miasta Godlewski Mikołaj, oświadczając, iż jest ono prawomocne. Na 25 członków Rady obecnych jest 19. Członkowie Rady: Algajer Karol i Wasilewski Tomasz nieobecność swą usprawiedliwili.

Protokoły 5 i 6 posiedzeń Rady Przybocznej z dnia 12 i 13 lutego 1936 roku uważa się za przyjęte wobec niezgłoszenia poprawek przez członków Rady, którym wyłożone one były do przeglądu.

Porządek dzienny obrad uważa się za przyjęty wobec niezgłoszenia przez obecnych żadnych wniosków co do jego zmiany.

Przyjęto do wiadomości:

Następujące postanowienia Tymczasowego Prezydenta Miasta, powzięte w zastępstwie Magistratu:

1. Nr. 190/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie przyznania L. O. P. P. kwoty zł. 1.000.— na zaopatrzenie schronu przeciwgazowego, mieszczącego się w gmachu miejskim przy Placu Wolności Nr. 1, w sprzęty.
2. Nr. 191/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia Instrukcji o zakresie czynności i odpowiedzialności członków oraz urzędników Zarządu Miejskiego w Łodzi.
3. Nr. 192/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie wydelegowania w charakterze przedstawiciela Gminy Miejskiej Łódź do Zarządu Spółki Akcyjnej „Kolej Elektryczna Łódzka“ na miejsce p. dr. Henryka Feliksa — p. Wiceprezydenta Mikołaja Godlewskiego.
4. Nr. 195/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie zreorganizowania Miejskiego Muzeum Historji i Sztuki im. J. i K. Bartoszewiczów.
5. Nr. 196/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia Regulaminu pracy, obowiązującego rzemieślników oraz robotników wykwalifikowanych, zatrudnionych przez Zarząd Miejski w Łodzi w Warsztatach Mechanicznych.
6. Nr. 199/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia Statutu osiedla dla rodzin bezdomnych p. n. „Domki drewniane w Chojnach i Mani“ oraz Regulaminu dla mieszkańców tego osiedla.
7. Nr. 202/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie obniżenia o 20—25 % z dniem 1 lutego 1936 roku taryfy opłat za przejazdy dorożkami konnemi.
8. Nr. 205/M z dnia 29 stycznia 1936 roku w sprawie zatwierdzenia projektu umowy, jaka ma być zawarta z Instytutem Propagandy Sztuki na okres od 1. I. 1936 do 31. XII. 1938 roku w sprawie oddania mu do użytku budynku Miejskiej Galerji Sztuki w parku im. H. Sienkiewicza.
9. Nr. 207/M z dnia 5 lutego 1936 roku w sprawie obniżenia o 10 % z dniem 1 kwietnia 1936 roku opłat za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach i sanatorjach miejskich.
10. Nr. 209/M z dnia 5 lutego 1936 roku w sprawie obniżenia o 15—20 % z dniem 1 kwietnia 1936 roku opłat w Taniej Jatce.

11. Nr. 211/M z dnia 5 lutego 1936 roku w sprawie powołania do życia Komisji dla rozszerzenia granic miasta Łodzi.
 12. Nr. 216/M z dnia 12 lutego 1936 roku w sprawie wydelegowania w charakterze przedstawiciela Gminy Miejskiej Łódź do Rady Nadzorczej Spółki Akcyjnej „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne” na miejsce p. Pawła Golińskiego — p. Wiceprezydenta Mikołaja Godlewskiego.
 13. Nr. 217/M z dnia 12 lutego 1936 roku w sprawie przyznania Polskiemu Towarzystwu Historycznemu — Oddział w Łodzi — jednorazowej subwencji w kwocie zł. 2.000.— na wydanie Rocznika Historycznego za lata 1931—1935.
 14. Nr. 219/M z dnia 19 lutego 1936 roku w sprawie przyznania przedstawicielom Gminy Miejskiej Łódź, zasiadającym w radach nadzorczych, zarządach i komisjach rewizyjnych Spółek Akcyjnych „Łódzkie Koleje Elektryczne” oraz „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne” wynagrodzenia w wysokości zł. 50.— za każde posiedzenie.
- II. W sprawie podziału miasta na 20 okręgów i 80 obwodów opiekuńczych oraz wyboru 20 okręgowych i 80 obwodowych opiekunów społecznych:**

Po wysłuchaniu referatu p. F. Wisławskiego, naczelnika Wydziału Opieki Społecznej, oraz po dyskusji, w której zabierają głos członkowie Rady pp. F. Liberman i A. Biłyk, zdecydowano powziąć większością głosów uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 54.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Opieki Społecznej z dnia 28 stycznia 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta w zastępstwie Rady Miejskiej wniosku Wydziału Opieki Społecznej Nr. V 0 9/1-36 z dnia 8 lutego 1936 roku w sprawie podziału miasta na podstawie art. 3 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 roku o opiekunach społecznych i komisjach opieki społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 267) na 20 okręgów i 80 obwodów opiekuńczych oraz w sprawie powołania na okres 3-letni 20 opiekunów społecznych okręgowych i 80 opiekunów społecznych obwodowych oraz ich zastępców.

III. W sprawie wykonania budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1934/35 oraz bilansu Zarządu Miejskiego na dzień 1 kwietnia 1935 roku:

Na wniosek dotychczasowego przewodniczącego zdecydowano — zgodnie z Regulaminem Obrad Rady Przybocznej — powołać na czas rozpatrywania tego punktu porządku dziennego obrad na przewodniczącego członka Rady p. A. Biłyka.

Po wysłuchaniu referatu członka Rady p. inż. J. Klocmana, jako przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, oraz po odczytaniu przez p. H. Konopkę, naczelnika Wydziału Finansowego, wyjaśnień Zarządu Miejskiego, przewodniczący otwiera dyskusję. Na wniosek członków Rady pp. A. Cyrańskiego i St. Pawłowskiego zdecydowano odroczyć dyskusję nad sprawą wykonania budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1934/35 oraz bilansu Zarządu Miejskiego na dzień 1 kwietnia 1935 roku do następnego posiedzenia Rady Przybocznej w celu umożliwienia jej członkom szczegółowego zapoznania się (przez rozesłanie odpisów) ze sprawozdaniem Komisji Rewizyjnej oraz wyjaśnieniami Zarządu Miejskiego.

Członek Rady p. A. Biłyk oddaje przewodnictwo spowrotem w ręce Wiceprezydenta Miasta Godlewskiego Mikołaja, który o godzinie 21 min. 10 zarządza przerwę, wznowiając obrady o godz. 21 min. 40.

IV. W sprawie zmian w budżecie Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36:

Po wysłuchaniu referatu członka Rady p. St. Pawłowskiego, jako sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, po przeprowadzeniu dyskusji, w której głos zabierają członkowie Rady pp. K. Jaworowski, A. Biłyk i Fr. Waszkiewicz, oraz po wyjaśnieniach p. H. Konopki, naczelnika Wydziału Finansowego, postanowiono większością głosów powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 55.

Rada Przyboczna, przychylając się do wniosku Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 19 lutego 1936 roku, postanawia wypowiedzieć się za zatwierdzeniem przez Tymczasowego Prezydenta Miasta w zastępstwie Rady Miejskiej wniosku Wydziału Finansowego Nr. II R 1b/36 z dnia 12 lutego 1936 roku w sprawie poczynienia w budżecie Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1935/36 zmian (virement), przewidujących:

a) w budżecie administracyjnym:

zwiększenie wydatków zwyczajnych	o sumę zł.	587.528.—
zmniejszenie wydatków zwyczajnych	„ „	998.365.—
zwiększenie wydatków nadzwyczajnych	„ „	403.659.—
zmniejszenie wydatków nadzwyczajnych	„ „	71.638.—
zwiększenie dochodów zwyczajnych	„ „	98.916.—
zmniejszenie dochodów zwyczajnych	„ „	177.730.—

b) w budżecie szpitali:

zwiększenie wydatków	o sumę zł.	34.590.—
zmniejszenie wydatków	„ „	34.590.—

c) w budżecie zakładów opiekuńczych:

zwiększenie wydatków	o sumę zł.	9.562.—
zmniejszenie wydatków	„ „	34.924.—
zwiększenie dochodów	„ „	2.062.—
zmniejszenie dochodów	„ „	27.424.—

d) w budżecie przedsiębiorstw komunalnych:

zwiększenie wydatków zwyczajnych	o sumę zł.	98.916.—
zmniejszenie wydatków zwyczajnych	„ „	177.730.—
zwiększenie dochodów zwyczajnych	„ „	98.916.—
zmniejszenie dochodów zwyczajnych	„ „	177.730.—

Jednocześnie Rada Przyboczna na wniosek pp. Fr. Waszkiewicza, K. Jaworowskiego, J. Zajączkiewicza, St. Petermana i J. Sochy wzywa Zarząd Miejski do przedłożenia na najbliższym posiedzeniu Rady wniosku w sprawie zużytkowania przez Wydziały: Opieki Społecznej i Zdrowia Publicznego kwoty zł. 8.624.—, zaoszczędzonej w Dziale VIII — Zdrowie Publiczne i kwoty zł. 15.911.—, zaoszczędzonej w Dziale IX — Opieka Społeczna budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36.

V. W sprawie odnowienia taboru Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi kosztem zł. 1.050.000.—.

Po wysłuchaniu referatu członka Rady p. Z. Fiedlera, sprawozdawcy Komisji Finansowo-Budżetowej, po dyskusji, w której zabierali głos członkowie Rady pp. St. Kubasiewicz, K. Jaworowski, J. Zajączkiewicz, F. Liberman i St. Pawłowski oraz po wyjaśnieniach, udzielonych przez p. M. Kalinowskiego, dyrektora Zarządu Miejskiego, zdecydowano powziąć uchwałę treści następującej:

Uchwała Nr. 56.

Rada Przyboczna, w związku z wnioskiem Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 19 lutego 1936 roku, opartym na wniosku pp. B. Dobranca, J. Zajączkiewicza i J. Tomczyka, zgłoszonym na posiedzeniu Rady Przybocznej, odbytem w dniu 13 lutego 1936 roku, postanawia — po rozpatrzeniu memorjałów Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi z dnia 29 stycznia i 19 lutego 1936 roku — zwrócić się do Zarządu Miejskiego z prośbą o poczynienie starań, mających na celu zaciągnięcie na odnowienie taboru samochodowego Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi długoterminowej pożyczki w kwocie zł. 1.050.000.— w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych lub innej instytucji, a po uzyskaniu opcji na tę pożyczkę — o przedstawienie Radzie Przybocznej wniosku w sprawie zaakceptowania warunków, na jakich pożyczka ta będzie zaciągnięta, w sprawie nadzoru Zarządu Miejskiego nad zakupem tego taboru oraz w sprawie warunków, na jakich tabor ten, pozostając własnością Gminy Miejskiej Łódź, będzie przekazany do użytku Ochotniczej Straży Pożarnej w Łodzi.

Wniosek uzupełniający w tej sprawie, zgłoszony przez członka Rady p. K. Jaworowskiego został przez wnioskodawcę wycofany.

VI. Wolne wnioski:

Przewodniczący zawiadamia członków Rady, iż wpłynęły następujące wnioski:

1. członka Rady p. St. Petermana w sprawie zabrukowania przez Zarząd Miejski ulic Teodora i Kazimierza na Widzewie;
2. członków Rady pp. K. Jaworowskiego, J. Tomczyka, St. Kubaśiewicza i J. Sochy, w sprawie uruchomienia przez Dyрекcję Kolei Elektrycznej Łódzkiej nocnych pociągów na szlakach linii tramwajowych: 3, 4, 5, 8, 10 i 15;
3. członka Rady p. K. Jaworowskiego w sprawie wstawienia do budżetu nadzwyczajnego Zarządu Miejskiego w Łodzi na rok administracyjny 1936/37 odpowiednich kredytów na ułożenie chodników na przedmieściach;
4. członka Rady p. St. Petermana w sprawie zatrudnienia przez Zarząd Miejski na robotach inwestycyjnych, finansowanych przez Fundusz Pracy, jak największej liczby bezrobotnych.

Wnioski 1 i 2 zdecydowano przekazać do rozpatrzenia Komisji do Spraw Ogólnych; wniosek 3 — przekazać do rozpatrzenia Komisji Finansowo-Budżetowej; wniosek 4 — przewodniczący, za zgodą wnioskodawcy, wobec uchwały Rady Przybocznej Nr. 53 z dnia 13-go lutego 1936 roku w tejże sprawie, uznał za bezprzedmiotowy.

Wobec wyczerpania porządku dziennego obrad przewodniczący o godz. 22 min. 55 posiedzenie zamyka.

Sekretarz

(—) *Jan Barczewski*
(JAN BARCZEWSKI)

Kierownik Oddziału Ogólnego
Wydziału Prezydjalnego

Przewodniczący

w. z. (—) *M. Godlewski*
(MIKOŁAJ GODLEWSKI)
Tymczasowy Wiceprezydent Miasta

WYKONANIE BUDŻETU ZARZĄDU MIEJSKIEGO

t. j. za czas od 1 kwietnia 1935 r.

Dział	Nazwa działu	Wydatki zwyczajne		Stosunek ‰
		preliminowano na okres roczny	wydatkowano za 11 miesięcy	
I	Zarząd ogólny	3,700,296.—	3,376,440.48	91.24
II	Majątek komunalny	164,389.—	138,656.13	84.34
III	Przedsiębiorstwa komunalne	638,682.—	—	—
IV	Splata długów	3,547,403.—	2,208,845.03	62.26
V	Drogi i place publiczne	1,429,166.—	1,368,908.79	95.78
Va	Pomiary i plany zabudowy miasta .	223,234.—	206,607.64	92.55
VI	Oświata	3,008,030.—	2,616,218.18	86.97
VII	Kultura i sztuka	564,589.—	511,264.39	90.55
VIII	Zdrowie publiczne	4,044,557.—	3,167,522.56	78.31
IX	Opieka społeczna	2,515,914.—	1,905,429.38	75.73
X	Popieranie rolnictwa	164,797.—	149,857.26	90.93
XI	Popieranie przemysłu i handlu . . .	456,791.—	374,439.13	81.97
XII	Bezpieczeństwo publiczne	1,335,672.—	1,032,351.62	77.29
XIII	Różne	1,130,188.—	857,910.03	75.90
		22,923,708.—	17,914,450.62	78.14
	Wydatki nadzwyczajne	9,016,957.—	7,690,677.34	85.29
	Ogółem wydatki administracyjne . .	31,940,665.—	25,605,127.96	80.16

W ŁODZI ZA 11 MIESIĘCY 1935/36 ROKU
do 29 lutego 1936 r.

Dział	Nazwa działu	Dochody zwyczajne		Stosunek o/o
		preliminowano na okres roczny	wpłynęło za 11 miesięcy	
I	Majątek komunalny	173,797.—	167,379.32	96.30
II	Przedsiębiorstwa komunalne	2,851,420.—	2,360,192.83	82.77
III	Subwencje i dotacje	384,637.—	329,039.46	85.54
IV	Zwroty	2,627,951.—	1,417,655.55	53.94
V	Opłaty administracyjne	508,216.—	462,619.62	91.02
VI	Opłaty z urządzeń dobra publicznego	511,131.—	419,967.36	82.16
VII	Dopłaty	—	—	—
VIII	Udział w podatkach państwowych*) .	3,750,000.—	2,895,012.99	77.20
IX	Dodatki do podatków państwowych*)	11,555,133.—	10,390,757.84	89.92
X	Podatki samoistne	1,450,000.—	1,299,373.99	89.61
XI	Różne	200,006.—	190,924.75	95.45
		24,012,291.—	19,932,823.71	83.01
	Dochody nadzwyczajne	7,928,374.—	6,465,593.43	81.55
	Ogółem dochody administracyjne . .	31,940,665.—	26,398,517.14	82.64

UWAGA: *) Sumy te nie obejmują wpływów podatkowych za m-c luty 1936 r. z powodu przekazywania tych należności przez Izbę Skarbową dopiero w następnym miesiącu.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

za czas od 1 kwietnia 1935 r. do 29 lutego 1936 r.

NAZWA RACHUNKU	Bilans otwarcia na dzień 1. IV. 1935 r.		Obroty od 1. IV. 1935 — 31. I. 1936 roku		Obroty w miesiącu lutym 1936 r.		Ogólne obroty od początku roku do końca lutego 1936 roku	
	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.	Winien zł.	Ma zł.
Kasa	71,945.47	—	17,169,452.31	17,212,288.80	1,786,416.56	1,758,349.34	19,027,814.34	18,970,638.14
Wydatki budżetowe	—	—	24,962,907.55	2,082,882.16	1,473,925.86	76,797.67	26,436,833.41	2,159,679.83
Dochody budżetowe	—	—	89,494.10	23,576,449.27	2,016,357.45	3,961,566.03	2,105,851.55	27,538,015.30
Zakłady miejskie	—	—	1,903,305.84	1,004,771.85	144,484.79	116,788.13	2,047,790.63	1,121,559.98
Instytucje kredytowe	18,402.07	—	19,802,881.72	19,772,577.54	1,847,610.69	1,822,060.16	21,668,894.48	21,594,637.70
Zobowiązania z tyt. wyk. budżetu	—	9,522,640.17	19,068,905.77	17,033,608.55	1,643,684.03	1,147,463.17	20,712,589.80	27,703,711.89
Sumy przechodnie	443,047.15	2,869,721.94	27,009,385.73	26,492,804.56	2,267,847.45	2,380,098.97	29,720,280.33	31,742,625.47
Weksle obce	—	—	413,900.—	413,900.—	—	—	413,900.—	413,900.—
Zaliczki	10,420,165.68	82,609.27	4,832,703.91	5,546,706.49	177,575.15	123,647.71	15,430,444.74	5,752,963.47
Dłużnicy i wierzyciele	1,997,697.13	216,286.12	170,174.—	1,886,277.65	659.77	—	2,168,530.90	2,102,563.77
Akcepty	—	10,000.—	376,149.40	642,861.75	125,252.29	37,230.35	501,401.69	690,092.10
Depozyty walorowe obce	1,345,282.08	—	98,696.09	1,122,621.69	105,943.20	14,852.41	1,549,921.37	1,137,474.10
Deponenci	—	1,345,282.08	1,122,621.69	98,696.09	14,852.41	105,943.20	1,137,474.10	1,549,921.37
Pożyczki krótkoterminowe	—	250,000.—	450,000.—	589,816.78	—	—	450,000.—	839,816.78
Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	2,518,064.46	2,512,379.39	81,951.12	141,763.63	2,600,015.58	2,654,143.02
Papiery wartościowe własne	15,889,299.01	—	7,134,583.59	5,697,864.46	25,498.—	143,100.—	23,049,380.60	5,840,964.46
Różne rachunki	—	15,889,299.01	35,883,703.05	37,320,422.18	143,100.—	25,498.—	36,026,803.05	53,235,219.19
	30,185,838.59	30,185,838.59	163,006,929.21	163,006,929.21	11,855,158.77	11,855,158.77	205,047,926.57	205,047,926.57

KRONIKA.

I. OGÓLNA.

Statystyka wolnych mieszkań w Łodzi.

Z inicjatywy Zarządu Miejskiego przeprowadzona została w roku ubiegłym ankieta w sprawie wolnych mieszkań na terenie Łodzi. Ankieta miała na celu ustalenie liczby niezajętych lokali z uwzględnieniem ich wielkości, położenia, wyposażenia w instalacje i wygody etc. Kwestjonariusze ankiety zostały wypełnione przez właścicieli nieruchomości, którzy podali szczegółowe dane, dotyczące wolnych lokali według stanu z dnia 10 lipca ub. roku. Była to pierwsza tego rodzaju ankieta w Polsce.

Materiały ankiety zostały opracowane przez Wydział Statystyczny Zarządu Miejskiego. Ankieta wykazała 2.296 niezajętych mieszkań, w tej liczbie: jednoizbowych — 764, dwuizbowych — 508, trzyizbowych — 475, czteroizbowych — 296, pięcioizbowych — 136, sześciuizbowych — 65, siedmioizbowych — 35, ośmioizbowych — 12, dziewięcioizbowych — 5. Według spisu ludności, przeprowadzonego w dniu 9 grudnia 1931 roku, Łódź liczy ogółem 145.000 mieszkań różnej wielkości. Mieszkania wolne stanowią zatem 1,6% ogólnej liczby mieszkań w Łodzi. Biorąc pod uwagę, że w ogólnej liczbie wolnych mieszkań jest sporo mieszkań, połączonych ze sklepami, które są niezajęte, oraz mieszkań całkowicie lub częściowo niezdatnych do użytku spowodu zniszczonego stanu, należy dojść do wniosku, że sytuacja na rynku mieszkaniowym w Łodzi w świetle omawianej ankiety nie przedstawia się różowo.

Na terenie poszczególnych dzielnic miasta liczba wolnych mieszkań przedstawia się, jak następuje: komisarjat I — 96, II — 44, III — 209, IV — 250, V — 361, VI — 89, VII — 384, VIII — 199, IX — 68, X — 157, XI — 100, XII — 116, XIII — 128, XIV — 115. Okazuje się więc, że najwięcej wolnych mieszkań znajduje się w obrębie V i VII komisarjatu, a zatem w śródmieściu.

Mieszkania wolne spotykamy zarówno w domach starych, podlegających ustawie o ochronie lokatorów, jak i w domach nowowystawianych. Z ogólnej liczby 2.296 wolnych mieszkań, wykazanych przez ankietę, 1.586 przypada na domy stare, zaś 710 na domy nowe. Podług

danych Wydziału Statystycznego w starych domach w Łodzi znajduje się ogółem 123.000 mieszkań, w nowych zaś 22.000 (stan z końca 1931 roku). Odsetek wolnych mieszkań wynosi więc: w starych domach — 1,3 %, w nowych domach — 3,2 %. Z porównania tych danych wynika, że procent wolnych mieszkań jest w nowych domach blisko trzykrotnie większy, aniżeli w domach starych.

Ankieta wykazała wolnych mieszkań w domach murowanych 2.092, w domach drewnianych — 204. Mieszkań frontowych wolnych jest 1.262, oficynowych 1.034. Pod względem kondygnacyj mieszkania wolne dzielą się, jak następuje: sutereny — 37, parter — 894, I, II i III piętro — 1.125, IV i V piętro — 122, poddasze — 98.

Z ogólnej liczby 2.296 wolnych mieszkań posiada: elektryczność — 1.791 (78 %), wodociąg — 1.296 (56,4 %), klozet — 888 (38,7 %), wannę — 458 (20 %), gaz — 645 (28,1 %), centralne ogrzewanie — 90 (3,9 %). Jak się okazuje, większość wolnych mieszkań pozbawiona jest takich wygód, jak klozet i wanna. W grupie mieszkań małych, t. j. jedno- i dwuizbowych, wygody te spotyka się tylko wyjątkowo. Pokażny stosunkowo odsetek wolnych mieszkań (22 %) nie posiada żadnych zgłę instalacyj lub wygód.

Ankieta objęte były również wolne lokale niemieszkalne. Wykazano nieużytkowanych lokali ogółem 1.254, w tej zaś liczbie: sklepów — 465, lokali przemysłowych — 268, lokali biurowych — 67, składów i magazynów — 192, warsztatów rzemieślniczych — 41, garażów — 38, suteryn — 51, szop — 71, stajen — 29 itd. Najwięcej lokali nieużytkowanych, podobnie jak i mieszkań wolnych, wykazują komisarjaty V (270) i VII (327).

Wyniki ankiety, poddane w Wydziale Statystycznym szczegółowemu opracowaniu, stanowią wartościowy przyczynek do poznania obecnej sytuacji mieszkaniowej naszego miasta.

Powołanie do życia Towarzystwa Przeciwzembraczego.

Żebractwo należy do jednej z plag społecznych, która musi być zwalczana wszelkimi środkami. Dodatkowo wyniki można osiągnąć wówczas o ile w walce z żebractwem weźmie udział całe społeczeństwo.

W dniu 24 lutego r. b. w sali posiedzeń Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyło się zwołane przez Prezydenta Miasta inż. Wacława Głazka z inicjatywy Pana Wojewody Łódzkiego Aleksandra Hauke-Nowaka posiedzenie, poświęcone wymienionemu na wstępie zagadnieniu.

W posiedzeniu, któremu przewodniczył w zastępstwie Prezydenta Miasta — Wiceprezydent K. Kozłowski, wzięli udział: przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego pp.: naczelnik K. Janiszewski i radca W. Przedpelski, przedstawiciele Starostwa Grodzkiego Łódzkiego: Starosta Dr. S. Wrona i komendant P. P. Elsässer-Niedzielski, przedstawiciel Kurji Biskupiej — ks. pralat Dzioba^{rol}, przedstawiciel „Charitasu” — ks. kan. St. Nowicki, naczelnik Wydziału Opieki Społecznej — T. Wisławski, przedstawiciel Towarzystwa Krzewienia Zagadnień Opieki Społecznej — płk. A. Vogel, przedstawiciele Komisji Opieki Społecznej: ks. pastor K. Kotula, dr. H. Rueger, K. Wasilewski, M. Dobrzyński, Kubasiewicz, przedstawiciel Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijan (ul. Piotrkowska 115), Dr. A. Kwieciński, przedstawiciel Stowarzyszenia Właścicieli Składow Aptecznych St. Heilborn, przedstawiciel Związku Rzemieślników Chrześcijan Z. Raabe, przedstawiciel Centralnego Stowarzyszenia Właścicieli Nieruchomości O. Friese, przedstawiciel Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem — T. Pągowski, przedstawiciel Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców w Łodzi — K. Chądzyński, przedstawiciele Centralnego Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego — prezes Jaszuński i adwokat H. Szumacherówna, przedstawiciel Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Restauracyj Województwa Łódzkiego — W. Gierbich, przedstawiciel Stowarzyszenia Kupców m. Łodzi — mgr. Rzepkiewicz, przedstawiciel Krajowego Związku Przemysłu Włókienniczego — Hurewicz oraz pp. P. Chari i Izydoreczyk.

Posiedzenie zagał wiceprezydent miasta K. Kozłowski, informując obecnych o celu zebrania, poczem przedstawił podstawy prawne w sprawie walki z żebractwem, zawarte w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 roku.

Zkolei naczelnik T. Wisławski złożył sprawozdanie z dotychczasowej walki z żebractwem, prowadzonej wysiłkiem społeczeństwa i samorządu miejskiego, przytaczając dane z czasów przedwojennych, okresu wojennego i obecnie. W związku z poruszonemi zagadnieniami, wywiązała się długa i ożywiona dyskusja, w której zabierali głos wszyscy uczestnicy i postanowiono niezwłocznie przystąpić do zorganizowania na terenie Łodzi organizacji społecznej przeciwżebractwej o nazwie „Towarzystwo Przeciwżebractwej”, przyjęto opracowany przez Wydział Opieki Społecznej Statut oraz dokonano wyboru tymczasowego Zarządu wyżej wymienionej instytucji w osobach pp.: Wiceprezydenta K. Kozłowskiego, płk. A. Vogla, ks. kanonika St. Nowickiego, ks. pastora K. Kotuli, Z. Raabego, dr. H. Kwiecińskiego, K. Chądzyńskiego,

H. Heilborna, P. Chari, W. Gierbicha, mgr. Rzepkowicza, O. Friesego, S. Liebermana, T. Pągowskiego, Hurewicza, M. Dobrzyńskiego, K. Wasilewskiego, Izydorczyka i kierownika T. Brauna.

Wybrany Zarząd ma za zadanie załatwić wszelkie formalności, związane z zatwierdzeniem przez władze nadzorcze statutu oraz opracowanie szczegółowego programu pracy.

II. Z ŻYCIA SAMORZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI.

Postanowienia Tymczasowego Prezydenta Miasta. W lutym 1936 roku Tymczasowy Prezydent Miasta powziął w zastępstwie Rady Miejskiej 4 postanowienia, w zastępstwie Magistratu — 32 postanowienia.

Dla powzięcia postanowień zgłosił Wydział Prezydjalny 6 wniosków, Wydział Finansowy 5, Wydział Podatkowy — 3, Wydział Opieki Społecznej — 1, Wydział Zdrowia Publicznego — 5, Wydział Techniczny — 6, Wydział Gospodarczy — 5, Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — 3, Wydział Statystyczny — 1 i Urząd Kontroli Miejskiej — 1 wniosek.

1 postanowienie dotyczy spraw personalnych, 2 — spraw budżetowych, 2 — subwencji, 6 — spraw finansowych, 6 — spraw organizacyjnych, 2 — spraw podatkowych, 6 — opłat wszelkiego rodzaju, 5 — spraw gospodarczych, 5 — przetargów, 1 — instrukcyj, 2 — spraw różnych.

Z ważniejszych postanowień, powziętych przez Tymczasowego Prezydenta Miasta, należy wymienić:

1. Zatwierdzenie budżetu Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1936/37.
2. Przyznanie pracownikom miejskim 100/6 dodatku komunalnego na rok budżetowy 1936/37.
3. Zatwierdzenie zmian w budżecie Zarządu Miejskiego na rok 1935/36.
4. Podział miasta na okręgi opiekuńcze i wybór opiekunów społecznych.
5. Ustalenie wysokości opłat za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach miejskich od dnia 1 kwietnia 1936 roku.

6. Ustalenie wysokości opłat, pobieranych przez Tanią Jatkę od dnia 1 kwietnia 1936 roku.

7. Powołanie do życia Komisji dla rozszerzenia granic m. Łodzi.
8. Ustalenie wysokości wynagrodzenia za udział w posiedzeniach przedstawicieli Gminy Miejskiej, zasiadających w radach nadzorczych, zarządach i komisjach rewizyjnych Spółek Akcyjnych „Kolej Elektryczna Łódzka” i „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne”.
9. Przekazanie załatwienia spraw budowlanych, dotyczących zakładów przemysłowych. Urzędowi Przemysłowemu I instancji.
10. Zmiana składu osobowego Komisji Dyscyplinarnych.
11. Ustalenie wysokości opłat za analizy, dokonywane w Miejskiej Pracowni Bakteriologicznej od dnia 1 kwietnia 1936 roku.
12. Ustalenie wysokości opłat, pobieranych przez Prosektorjum Miejskie od dnia 1 kwietnia 1936 roku.
13. Zatwierdzenie Instrukcji w sprawie przyjmowania przez Wydział Finansowy Zarządu Miejskiego depozytów wartościowych.

Powołanie Komisji dla rozszerzenia granic miasta. Tymczasowy Prezydent m. Łodzi inż. Wacław Głazek powołał do życia Komisję dla rozszerzenia granic miasta w związku z mającym nastąpić przyłączeniem do Łodzi sąsiadujących miejscowo-

ści. W skład Komisji weszli: Wiceprezydent Miasta Mikołaj Godlewski, Wiceprezydent Kazimierz Kozłowski, dyrektor Zarządu Miejskiego Mieczysław Kalinowski, kierownik Oddziału Prawnego dr. Albin Grabowski, naczelnik Wydziału Budownictwa inż. J. Rybołowicz, naczelnik Wydziału Statystycznego E. Rosset, naczelnik Urzędu Kontroli J. Zalewski i naczelnik Wydziału Finansowego H. Konopka.

Komisja wyposażona została w szerokie kompetencje i pieczy jej zostały powierzone następujące sprawy: a) oznaczenie w terenie nowych granic miasta, b) przejęcie agend — akt, dokumentów i wykazów od gmin ewentualnie od Starostwa Powiatowego, c) przeprowadzenie spisu ludności, budynków, mieszkań, przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz upraw rolnych, d) porozumienie się z władzami administracyjnymi w sprawie nowego podziału miasta na dzielnice policyjne, e) wprowadzenie zmian do istniejącego podziału miasta na dzielnice policyjno-budowlane, sanitarne, weterynaryjne, plantacyjne i t. d., f) omówienie konsekwencji rozszerzenia granic miasta z Kurją Biskupią, Izbą Skarbową, Sądem Okręgowym, Dyrekcją Pocht i Telegrafów, Ubezpieczalnią Społeczną i t. d. — z każdą z tych instytucji w zakresie jej kompetencji, g) wprowadzenie zmian do budżetu Zarządu Miejskiego w związku ze zmianą granic, h) sprawa bezpieczeństwa na terenach inkorporowanych — policja, straż pożarna.

Z Komisji do udzielania ulg podatkowych. W lutym r. b. w Wydziale Podatkowym Zarządu Miejskiego w Łodzi odbyło się posiedzenie powołanej przez Tymczasowego Prezydenta m. Łodzi Komisji do udzielania ulg podatkowych, na którym rozpatrzone 1128 spraw.

Komisja postanowiła zakwalifikować do umorzenia całkowitego wzgl. częściowego należności 1103 płatników samoistnych podatków miejskich i opłat na sumę złotych 52.481.66. Na należności te składają się

głównie zaległości z lat od 1924 r. począwszy, których nieściągalność stwierdzona została w postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych lub na podstawie specjalnych sprawozdań poborców miejskich.

Wnioski Komisji przedstawione zostają Tymczasowemu Prezydentowi m. Łodzi do akceptacji.

Pożyteczne inowacje. Zgodnie z wnioskiem Wydziału Technicznego Prezydent m. Łodzi postanowił taryfę opłat pobieranych przez Zarząd Miejski w Łodzi za czynności Inspekcji Budowlanej, Pomiarów i Regulacji zatwierdzoną uchwałą Rady Miejskiej m. Łodzi z dnia 6 lipca 1935 roku uzupełnić przez dodanie nowego paragrafu w brzmieniu następującym: „Wprowadzić z dniem 1 marca 1936 roku następujące ulgi do opłat za rozpatrzenie projektu (planu) budowy i udzielenie pozwolenia na budowę domów jednorodzinnych o maksymalnej zabudowanej powierzchni 110 mtr. kwadr. lub domów wielomieszkaniowych, zawierających tylko mieszkania o powierzchni nie większej niż 45 mtr. kwadr. pobierać:

- 1) przy domach jednorodzinnych:
 - a) o powierzchni zabudowania do 35 mtr. kw. — 50% opłat normalnych,
 - b) o powierzchni zabudowania do 50 mtr. kw. — 60% opłat normalnych,
 - c) o powierzchni zabudowania do 75 mtr. kw. — 70% opłat normalnych,
 - d) o powierzchni zabudowania do 110 mtr. kw. — 75% opłat normalnych.

2) przy domach wielomieszkaniowych, zawierających tylko mieszkania o powierzchni nie większej niż 45 mtr. kw. — 75% opłat normalnych.

Budynki, zaprojektowane według typów przyjętych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, wolne są od opłat za udzielenie zezwolenia na budowę.

Wprowadzenie przez Zarząd Miejski tych ulg było ze wszechmiar pożądane, bowiem opłaty dla małych domów dotychczas obliczane były w tym samym stosunku co dla budynków dużych (4 i 5 piętrowych), wskutek czego opłata dla budynku parterowego wynosiła przeciętnie od 70 do 100 zł. wówczas, gdy opłata dla budynku 4-piętrowego — zł. 500.—. Przez wprowadzenie ulg w opłatach niewątpliwie zmniejszy się samowola budowlana, jak również wzmoże się inicjatywa w kierunku budowy mniejszych budynków.

Ciekawe uproszczenia. Zgodnie z wnioskiem Wydziału Technicznego Prezydent m. Łodzi postanowił wyłączyć z dniem 1 kwietnia 1936 roku z zakresu czynności Inspekcji Budowlanej załatwianie spraw, dotyczących wydawania pozwoleń na budowę, przebudowę i zmianę budynków przeznaczonych na zakłady przemysłowe, wydawania zezwoleń na użytkowanie tychże i przekazać te czynności w określonym wyżej terminie Urzędowi Przemysłowemu I Instancji. Wydział Techniczny będzie, na wnioski Urzędu Przemysłowego I Instancji, opiniował projekty budowlane na Radzie Budowlanej tak ze względów regulacyjnych, jak i przepisów prawa budowlanego, poczem po ich zatwierdzeniu i udzieleniu zezwolenia budowlanego przez Urząd Przemysłowy I Instancji wykonywał nadzór budowlany w toku budowy w zakresie prawa budowlanego. Przyjęcie przez Urząd Przemysłowy I Instancji powyżej wymienionych spraw ułatwi stronom załatwianie spraw przemysłowych w jednym urzędzie i przy jednym podaniu (dotychczas wymagane były dwa podania), uprości czynności związane z udzielaniem zezwoleń na budowę i użytkowanie budynków przemysłowych przez wydawanie decyzji w jednym urzędzie oraz odejmuje Inspekcję Budowlaną, która przejmie agendy Inspekcji Mieszkaniowej Wydziału Zdrowia Publicznego.

Wiceprezydent Godlewski w Radzie Nadzorczej Sp. Akc. „Łódzkie Tow. Elektryczne”. Do Rady Nadzorczej Spółki Ak-

cyjnej „Łódzkie Towarzystwo Elektryczne” wszedł jako przedstawiciel Zarządu Miejskiego p. Wiceprezydent Miłota Godlewski na miejsce p. Pawła Golińskiego, który został odwołany.

Subwencja dla Polskiego Towarzystwa Historycznego — Oddział w Łodzi. Tymczasowy Prezydent miasta Łodzi inż. Wacław Głazek przyznał Polskiemu Towarzystwu Historycznemu — Oddział w Łodzi — jednorazową subwencję w kwocie zł. 2.000.— z kredytów przewidzianych w budżecie Zarządu Miejskiego na rok administracyjny 1935/36 na wydanie Rocznika Oddziału Łódzkiego Polskiego Towarzystwa Historycznego za lata 1931—1935. Obszerny tom „Rocznika” ukaże się w czerwcu r. b.

Koszty leczenia ubogich mieszkańców m. Łodzi. Zgodnie z wnioskiem Wydziału Zdrowia Publicznego, Tymczasowy Prezydent Miasta zatwierdził uchwałę Komisji Rewindykacyjnej w sprawie przyznania praw ubogich 881 osobom i umorzył w związku z tem należne od tych osób za leczenie i utrzymanie w miesiącu grudniu 1935 roku kwoty:

1. Miejskiemu Szpitalowi Zapasowemu zł. 6.473.67.
2. Miejskiemu Szpitalowi w Radogoszczu zł. 29.839.74.
3. Miejskiemu Szpitalowi św. Józefa zł. 21.659.24.
4. Miejskiemu Szpitalowi św. Aleksandra zł. 6.279.84.
5. Miejskiemu Szpitalowi „Marji-Magdaleny” zł. 10.365.50.
6. Miejskiemu Sanatorjum w Chojnach zł. 10.601.56.
7. Miejskiemu Sanatorjum w Łagiewnikach zł. 1.753.92.
8. Szpitalowi Psychjatricznemu w Warcie zł. 48.786.90.
9. Szpitalowi Psychjatricznemu w Kochanówce zł. 67.584.06.
10. Klinice Położniczej „Linus Hacholim” zł. 4.549.—.

11. Miejskiej Izbie Odkażającej złotych 789.05.

Razem zł. 208.682.28.

Oplaty za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach i sanatoriach miejskich. Zgodnie z wnioskiem Wydziału Zdrowia Publicznego i opinią Tymczasowej Rady Szpitalnej, Tymczasowy Prezydent Miasta ustalił z dniem 1 kwietnia 1936 roku następujące opłaty za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach i sanatoriach miejskich:

- 1) za chorych, zamieszkałych na terenie m. Łodzi, a leczących się na rachunek własny, na zlecenie urzędów państwowych lub rachunek Zarządu Miejskiego: a) za chorego chirurgicznego — zł. 5.50, b) za chorego wewnętrznego — zł. 4.50, c) za chorego skórno-wenerycznego — zł. 4.50, d) za chorego płucnego w sanatoriach i szpitalach — zł. 5.00;
- 2) za chorych, zamieszkałych poza granicami m. Łodzi, leczących się na rachunek własny, na rachunek obcych gmin, lub rachunek obcych ubezpieczalni społecznych: a) za cho-

rego chirurgicznego — zł. 6.00, b) za chorego wewnętrznego — zł. 5.00, c) za chorego skórno-wenerycznego — zł. 5.00, d) za chorego płucnego w sanatoriach i szpitalach — zł. 5.50;

- 5) za chorych, leczących się na rachunek Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi pobierać wyżej wymienione opłaty w 14 dni od daty ogłoszenia ich w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim. Zawrzeć z zarządami szpitali społecznych oraz z zarządami zakładów położniczych umowy, dotyczące leczenia i utrzymania chorych, kierowanych do tychże zakładów leczniczych przez Zarząd Miejski wobec braku miejsc w szpitalach;
- 4) zwalniać częściowo lub całkowicie od opłat za leczenie i utrzymanie chorych w szpitalach i sanatoriach miejskich niezamożnych mieszkańców Łodzi na wniosek Komisji Rewindykacyjnej przy Wydziale Zdrowotności Publicznej.

Reasumując powyższe, nadmienić należy, iż dotychczasowe opłaty zmniejszone zostały o 100% i wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1936 roku.

NEKROLOG

Dnia 8 marca 1936 roku zmarł, przeżywszy lat 47

S.†P.

JÓZEF DZIECIUCHOWICZ

sanitarjusz Miejskiego Pogotowia Ratunkowego

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

RUCH SŁUŻBOWY PRACOWNIKÓW ETATOWYCH ZARZĄDU MIEJSKIEGO w ŁODZI

ZA MIESIĄC LUTY 1936 ROKU

A. ZWOLNIENIA:

a) urzędnicy:

Augustyniak Feliks, sekretarz Wydziału Wojskowego — z dniem 14. II. 1936 roku.

b) niżsi funkcjonariusze:

Fenskówna Olga, kucharka szpitala Marji-Magdaleny — z dniem 1. II. 1936 roku.

B. PRZENIESIENIA:

a) urzędnicy:

Szwarc Mieczysław, rejestrator Wydziału Oświaty i Kultury, przeniesiony z dniem 4. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Wydziału Ewidencji Ludności z dotychczasowym uposażeniem.

Gnauk Edward, rachmistrz Inspekcji Budowlanej, przeniesiony z dniem 3. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Wydziału Oświaty i Kultury z dotychczasowym uposażeniem.

Wróblewski Zygmunt, referent Inspekcji Budowlanej, przeniesiony z dniem 3. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Urzędu Kontroli z dotychczasowym uposażeniem.

Frąckiewicz Zygmunt, referent Oddziału Drogowego, przeniesiony z dniem 3. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Inspekcji Budowlanej z dotychczasowym uposażeniem.

Karbowiak Jan, referent Inspekcji Budowlanej, przeniesiony z dniem 1. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Wydziału Podatkowego z dotychczasowym uposażeniem.

b) niżsi funkcjonariusze:

Klamrowski Stanisław, woźny Wydziału Wojskowego, przeniesiony z dniem 24. II. 1936 r. na równorzędne stanowisko do Inspekcji Budowlanej z dotychczasowym uposażeniem.

ZAŁĄCZNIK DO OKÓLNIKA ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI
NR. 26 Z DNIA 19 LISTOPADA 1935 ROKU

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. V. 43296/1/35

SPECJALNY PODATEK OD WYNAGRODZEŃ,
WYPŁACANYCH Z FUNDUSZÓW
PUBLICZNYCH — WYJAŚNIENIA.

WARSZAWA, DNIA 11. I. 1936 R.

ODPIS

OKÓLNIK

DO

WSZYSTKICH IZB SKARBOWYCH. URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO
ŚLĄSKIEGO ORAZ DO WSZYSTKICH URZĘDÓW SKARBOWYCH.

W związku z dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. XI. 1935 r. o specjalnym podatku od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszków publicznych (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 505) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia co następuje:

Do art. 2 ustę (1):

1) Przez wyrażenie „wypłacane przez” rozumieć należy sam fakt wypłacania wynagrodzeń przez podmioty prawne, wymienione w ust. (1) art. 2 bez względu na to, czy wynagrodzenia te płyną z funduszków tych podmiotów czy też z funduszków podmiotów niewymienionych w ust. (1) art. 2. Przykład: urzędnik Ministerstwa pełni w jakimś przedsiębiorstwie prywatnym funkcje kontrolne lub wchodzi w skład Rady Nadzorczej i z tego tytułu przedsiębiorstwo to wypłaca mu pewne wynagrodzenie. Wynagrodzenia tego jednak przedsiębiorstwo nie wypłaca mu bezpośrednio, lecz przekazuje Ministerstwu, które dopiero wypłaca je temu urzędnikowi. Otóż w tym wypadku, ponieważ wynagrodzenie to wypłaca władza, wymieniona w art. 2 ust. (1), przeto podlega ono również specjalnemu podatkowi.

2) Przez wyrażenie „państwowe... przedsiębiorstwa”, użyte w p. 2 ust. (1) art. 2, rozumieć należy tak przedsiębiorstwa, będące odrębnymi osobami prawnymi, jako też nie posiadające odrębnej osobowości. Nie są przedsiębiorstwami państwowymi przedsiębiorstwa spółek, w których Skarb Państwa jest udziałowcem (naprz.: właścicielem akcyj choćby nawet wszystkich).

Do art. 2 ust. (2):

3) Przepis ten zawiera ustawową interpretację pojęcia „wynagrodzenia”, podlegającego w myśl dekretu opodatkowaniu. Zgodnie z tym przepisem podlegają opodatkowaniu wszelkie wynagrodzenia, jakie płatnik uzyskuje z tytułów, w tym przepisie wymienionych, bez względu na to, jakiego rodzaju są te wynagrodzenia lub jak się one nazywają. W szczególności należą tu: diety poselskie i senatorskie, uposażenia zasadnicze, wynagrodzenia za pracę, emerytury, renty, zaopatrzenia, pensje, odprawy, wszelkiego rodzaju dodatki, stanowiące uzupełnienie uposażenia zasadniczego lub podstawowego, jak: dodatki lokalne, funkcyjne, reprezentacyjne, służbowe, dodatki dla drużyn konduktorskich i parowozowych za czas służby przy pociągach lub na parowozie zarówno na kolejach normalno- jak i wąskotorowych, dodatki dla szoferów i konduktorów samochodów przedsiębiorstwa P. K. P., dodatki dla dyspozytorów parowozni, dodatki za pracę w pocztach ruchomych, za konwój pocztowy kolejami, za konwój poczty na drogach bitych, dodatki za służbę nocną, dodatki sezonowe, dodatki za wydajność pracy, ryczałty obchodowe dla funkcjonariuszów, przydzielonych do nadzoru dróg wodnych, ryczałty objazdowe dla nadzorców dróg i mostów, ryczałty nawigacyjne dla funcjo-

narjuszów niższych, zatrudnionych na obiektach pływających, zasiłki wyrównawcze, wynagrodzenia za spełnianie czynności dodatkowych, nagrody pieniężne (remuneration), zapomogi, premje, odszkodowania za niewykorzystany urlop wypoczynkowy i t. p.

Natomiast wolne są od podatku te wynagrodzenia, które przyznane są wyłącznie na pokrycie kosztów, związanych z wykonywaniem obowiązków służbowych. Do tych wynagrodzeń należą w szczególności:

- a) należności z tytułu pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe, jak: diety, zwrot kosztów przejazdu, zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego, ryczałty za pełnienie służby poza miejscem stałego zamieszkania, ryczałty na wyjazdy, wynagrodzenia za używanie własnego samochodu lub motocykla w podróży służbowych i t. p.;
- b) wypłacane żołnierzom dodatki: ćwiczebne, podczas zaokrętowania, asystenckie i patrolowe;
- c) ryczałty na przybory kancelaryjne, opał, światło, lokal, na posłańców, woźnych, na konserwację, służbowych środków lokomocji oraz wzamian służbowych środków lokomocji i t. p.
- 4) Wolne są również od specjalnego podatku wynagrodzenia, wypłacane tytułem zwrotu kosztów pogrzebu (pośmiertne) oraz odprawy pośmiertne, wypłacane członkom rodziny zmarłego w związku z jego śmiercią.
- 5) Nie podlegają specjalnemu podatkowi wynagrodzenia, wypłacane za wynik pracy (umowa o dzieło), np.: wynagrodzenia, wypłacane nauczycielowi za ocenę książki szkolnej, w wojsku t. zw. zasiłki wynalazcze i t. p. oraz wynagrodzenia za wykrycie wszelkiego rodzaju przestępstw skarbowych (w dziedzinie podatków monopolu i cel). Wynagrodzenia te bowiem nie są wypłacane z tytułu stosunku służbowego, o ile chodzi naprz. o podatek dochodowy, podlegają opodatkowaniu nie według działu II, a według działu I ustawy.

Do art. 2 ust. (5):

6) Przepisy tego ustępu stosuje się również do osób, pełniących służbę na obszarze W. M. Gdańska.

7) Osoby, pełniące służbę zagranicą i w Wolnym Mieście Gdańsku i opłacające podatek dochodowy od uposażeń na rzecz państwa, na obszarze którego pełnią służbę, lub na rzecz W. M. Gdańska, wolne są od specjalnego podatku.

Do art. 5 p. (1):

8) Podane w tym punkcie minimum 100 lub 110 zł. wolne są od podatku nie tylko w tych wypadkach, gdy łączna suma wszystkich wynagrodzeń płatnika, jakie on w ogóle pobiera, nie przekracza 100 lub 110 zł., lecz także wówczas, gdy płatnik pobiera wynagrodzenia od kilku władz, instytucji i t. p., wypłacających mu odrębnie te wynagrodzenia, i gdy wynagrodzenie, wypłacone w ciągu miesiąca przez poszczególną władzę, instytucję i t. p., nie przekracza zł. 100 lub 110.

Przykład: Płatnik pobiera wynagrodzenie w 3-ch instytucjach po zł. 80 każde i każda z tych instytucji wypłaca mu wynagrodzenie odrębnie. Płatnik nie podlega specjalnemu podatkowi od żadnego z tych wynagrodzeń. Jeżeli jednak jedna z tych instytucji zamiast wypłacać płatnikowi wynagrodzenie odrębnie przekazuje je drugiej i ta druga instytucja wypłaca płatnikowi 2 wynagrodzenia w łącznej sumie 160 zł., wówczas suma 160 zł. podlega podatkowi, a ze zwolnienia korzysta jedynie wynagrodzenie trzecie w sumie 80 zł., wypłacone odrębnie przez instytucję trzecią.

Do art. 4:

9) „Za” poszczególną władzę, urząd, przedsiębiorstwo, zakład, instytucję uważać należy każdy poszczególny organ, uprawniony w myśl obowiązujących przepisów do asygnowania wynagrodzenia choćby nawet asygnowało płatnikowi wynagrodzenie kilka różnych organów w ramach jednego resortu, a w wojsku każdą jednostkę administracyjną lub jednostkę gospodarczo samodzielną. Jeżeli więc urzędnik otrzymuje np. jedno wynagrodzenie, asygnowane mu bezpośrednio przez Ministerstwo, a drugie bezpośrednio przez podległą władzę II instancji, to w tym wypadku Ministerstwo i władza II instancji są odrębnymi organami asygnującymi i każdy z nich potrąca specjalny podatek według skali, przypadającej dla wypłaconego przez siebie wynagrodzenia. Przewidziana zatem w art. 4 kumulacja wynagrodzeń przez użycie zwrotu „za podstawę ustalenia stopy procentowej i obliczenia specjalnego podatku przyjmuje się łączną sumę wszelkich wynagrodzeń....”, zachodzi tylko wówczas, gdy kilka wynagrodzeń wypłaca płatnikowi jeden i ten sam organ asygnujący. Stosuje się to tylko do wypadków, kiedy jeden organ asygnujący wypłaca płatnikowi kilka wynagrodzeń z mocy obowiązujących przepisów, ale także wówczas, kiedy dzieje się i to *via facti*, a więc kiedy różne władze, urzędy i t. p. przekazują wynagrodzenie jednemu organowi asygnującemu, a ten wypłaca je następnie płatnikowi.

10) Stopę procentową ustala się i podatek oblicza się od wynagrodzenia brutto. O ile chodzi zatem np. o pracowników kontraktowych, podstawę obliczenia stanowi suma wynagrodzenia bez potrąceń z tytułu podatku dochodowego, składek ubezpieczeniowych opłat na Fundusz Pracy i t. p.

11) W przeciwieństwie od podatku dochodowego specjalny podatek pobiera się nie od sumy wynagrodzenia w stosunku rocznym, lecz od łącznej sumy tych wszystkich wynagrodzeń, które płatnik od poszczególnej władzy i t. d. faktycznie otrzymał w ciągu miesiąca:

O ile jednak chodzi o:

- a) odprawy, wypłacane jednorazowo za 5 miesiące lub za dłuższy okres czasu z powodu bezzwłocznego rozwiązania stosunku służbowego z płatnikiem;
- b) stałe miesięczne wynagrodzenia, które nie zostały wypłacone w terminie i wypłacane są za czas ubiegły jednorazowo lub w kilku ratach;
- c) wynagrodzenia z tytułu zaległych emerytur, rent i t. p., wypłacane jednorazowo, np. naskutek wygrania skargi o emeryturę w Najwyższym Trybunale Administracyjnym —

Ministerstwo Skarbu na zasadzie art. 150 Ordynacji Podatkowej zarządza co następuje:

We wszystkich wymienionych wyżej pod a) — c) wypadkach specjalny podatek należy obliczać i potrącać według stopy procentowej, przypadającej od wchodzących tu w rachubę wynagrodzeń osobno za każdy miesiąc.

Naprzykład: Pewien urząd wypowiada w końcu stycznia b. r. pracownikowi pracę, zwalnia go z dniem 31 stycznia i wypłaca mu 3-miesięczną odprawę za luty, marzec i kwiecień 1956 roku. Pracownik ten pobierał miesięczne wynagrodzenie w kwocie 500 zł., otrzymał więc w styczniu wynagrodzenie normalne za styczeń w kwocie 500 zł. i w dniu 31 stycznia 900 zł. tytułem odprawy. Razem 1.200 złotych. Stosownie do wyjaśnień, wyżej zawartych, pracownikowi temu należy obliczyć i potrącić podatek od sumy 1.200 zł., lecz według stopy procentowej, przypadającej od wynagrodzenia 500 zł. miesięcznie.

Przykład drugi: Urzędnik skarży do Najwyższego Trybunału Administracyjnego decyzję władzy, odmawiającą mu prawa do emerytury. Skargę wygrywa i w styczniu 1936 r. otrzymuje zaległą emeryturę jednorazowo za 3 lata wstecz w wysokości 125 zł. za każdy miesiąc. Urzędnikowi temu należy podatek obliczyć i potrącić od ogólnej wypłaconej mu sumy, lecz według stopy procentowej, przypadającej od sumy zł. 125.

Gdyby jednak w wypadkach, o których mowa pod b) i c), wypłacane za czas ubiegły wynagrodzenie za każdy poszczególny miesiąc nie przekraczało minimum wolnego podatku (100 lub 110 zł.), łącznie zaś suma wypłacanego wynagrodzenia za czas ubiegły przekraczała to minimum, wówczas należy stosować zasady następujące:

A. Jeżeli płatnikowi w ubiegłych miesiącach wogóle nie nie płacono i jeżeli zarazem wynagrodzenie jego za każdy miesiąc nie przekraczało minimum, wolnego od podatku (100 lub 110 zł.), wówczas od ogólnej sumy wypłacanego mu za czas ubiegły wynagrodzenia należy podatek obliczyć i potrącić według stopy procentowej, przewidzianej dla I stopnia wynagrodzenia.

Naprzykład: Płatnikowi wypłacane jest jednorazowo wynagrodzenie za 2 lata wstecz, które miesięcznie wynosi 90 zł. Ogólna suma wynagrodzenia (90×24) wynosi 2.160 zł. Od tej sumy należy pobrać podatek według stopy $70/0$ lub $5,50/0$, w zależności od tego, czy wypłacane wynagrodzenie podlega potrąceniu z tytułu opłat emerytalnych lub składek ubezpieczeniowych, czy też nie.

B. Jeżeli płatnikowi, pobierającemu wynagrodzenie w pewnej określonej wysokości w ubiegłych miesiącach wypłacono tylko część tego wynagrodzenia, a następnie w pewnym miesiącu, oprócz wynagrodzenia bieżącego, wypłaca mu się wyrównanie za miesiące ubiegłe całkowicie lub częściowo, wówczas od kwoty wypłacanego wyrównania specjalny podatek należy obliczyć i potrącić według stopy procentowej, przypadającej od pełnej sumy wynagrodzenia za każdy ubiegły miesiąc, wyrównyując równocześnie kwoty za mało ewent. potrąconego podatku w miesiącach ubiegłych.

Przykład: Płatnik ma umówione wynagrodzenie w sumie 250 zł. miesięcznie. W miesiącach od lipca 1935 r. do marca 1936 r. nie wypłacano mu pełnej sumy 250 zł., lecz wypłacano: w lipcu 1935 r. 120 zł., w sierpniu 180 zł., we wrześniu 150 zł., w październiku, listopadzie i grudniu 1935 r. po 160 zł., w styczniu i lutym 1936 r. po zł. 150 i w marcu 1936 r. 200 zł. W ten sposób płatnikowi zamiast 2.250 zł. (9 miesięcy po 250 zł.) wypłacono tylko 1.390 zł. W kwietniu 1936 r. wypłaca się płatnikowi jednorazowo wyrównanie w kwocie 860 zł., plus bieżące wynagrodzenie 250 zł., razem 1.110 złotych. Podatek od tej kwoty należy obliczyć i potrącić nie według stopy dla sumy 1.110 zł., lecz według stopy dla sumy 250 zł., czyli sumy normalnego miesięcznego wynagrodzenia, a równocześnie należy obliczyć i potrącić za mało pobrany podatek w miesiącach grudzień 1935 r. — kwiecień 1936 roku, jeżeli on w tych miesiącach był obliczony według stopy procentowej, przypadającej od sumy, faktycznie wypłaconej w poszczególnych miesiącach.

Tę samą zasadę należy stosować także i wówczas, gdy wypłata wyrównania następuje nie jednorazowo, lecz w ratach.

C. Zasadę, przytoczoną pod B), należy stosować również w wypadkach wypłacania wyrównania wynagrodzenia za ubiegłe miesiące, np. z powodu wygrania skargi o wyższy wymiar emerytury.

W końcu Ministerstwo Skarbu podkreśla, że ulgi, przyznane w niniejszym punkcie, odnoszą się tylko do stałych miesięcznych wynagrodzeń, natomiast nie

mają zastosowania do wypłat wszelkiego rodzaju zaległych i bieżących wynagrodzeń jednorazowych tantjem, prowizyj i t. p., które powinny być opodatkowane ściśle według przepisów dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14. XI. 1935 r.

Do art. 5 ust. (1):

12) Specjalny podatek, podobnie, jak podatek dochodowy, pobiera się drogą potrącenia przy wypłacie wynagrodzenia. O ile płatnik pobiera w ciągu miesiąca raz tylko wynagrodzenie, sprawa nie przedstawia żadnych wątpliwości. Jeżeli natomiast płatnik w ciągu miesiąca pobiera wynagrodzenie w kilku terminach, naprz. 8, 15 i 24-go, wybór sposobu i terminu potrącenia podatku pozostawiony jest wolnej woli pracodawcy. Pracodawca może zatem, jeżeli zgóry wie, ile wyniesie łączne wynagrodzenie pracownika w danym miesiącu, potrącić mu cały podatek przy wypłacie pierwszego wynagrodzenia, może to zrobić przy wypłacie drugiego, lub nawet ostatniego wynagrodzenia, może wreszcie potrącać odpowiednią część specjalnego podatku przy każdorazowej wypłacie — wogóle może czynić tak, jak jemu i pracownikowi wygodniej, byle najpóźniej przy ostatniej wypłacie sprawa potrącenia całego specjalnego podatku od łącznej sumy wszystkich wypłacanych płatnikom w tym miesiącu wynagrodzeń była definitywnie załatwiona, a potrącony podatek został wpłacony do dnia 7-go następnego miesiąca.

13) Osoby, których wynagrodzenia wolne są od potrąceń z tytułu podatku dochodowego i opłat emerytalnych lub składek ubezpieczeniowych, a obciążone są wyłącznie opłatami na rzecz Funduszu Pracy, opłacają specjalny podatek według skali, określonej w p. 1). Przez określenie „wynagrodzenia wolne od państwowego podatku dochodowego” rozumieć należy również wynagrodzenia, wolne od tego podatku tylko z tego względu, że nie przekraczają ustalonego ustawą minimum egzystencji, a zatem wynagrodzenia, nie przekraczające w stosunku rocznym — o ile chodzi o grudzień 1955 r. — sumy 2.500 zł., a o ile chodzi o czas od dnia 1 stycznia 1956 r. — sumy 1.500 zł.; na przykład od emerytury w wysokości 120 zł. miesięcznie, która jako nie przekraczająca w stosunku rocznym sumy 1.500 zł. jest wolna od podatku dochodowego, a nie podlega też potrąceniu z tytułu opłat ubezpieczeniowych i emerytalnych, podatek specjalny należy potrącić według skali p. 1) art. 5 ust. 1).

Do art. 5 ust. (4):

14) Znaczenie tego przepisu obrazuje przykład następujący: Pracownik od jednej władzy asygnującej pobiera 2 wynagrodzenia po 300 zł. miesięcznie, razem zł. 600. Z tych jedno wolne jest od podatku dochodowego i opłat emerytalnych (ubezpieczeniowych), drugie podatkowi i opłatom podlega. Podatek obliczyć należy w sposób następujący: Stopa procentowa dla sumy 600 zł. według skali pierwszej wynosi 140/0, według skali drugiej 100/0. Do pierwszych 300 zł. należy więc zastosować stopę procentową 140/0, do drugich 100/0. Podatek będzie więc wynosił: od pierwszych 300 zł. — 140/0, czyli 42 zł., od drugich 300 zł. — 100/0, czyli 30 zł., razem 72 zł.

Do art. 7:

15) Władze, urzędy, przedsiębiorstwa i t. p., które na podstawie dotychczasowych zarządzeń korzystają ze zwolnienia od przedkładania władzom skarbowym opisów list płacy w związku z poborem podatku dochodowego według działu II ustawy, korzystają z takiego samego zwolnienia również w odniesieniu do podatku specjalnego.

16) Wszystkie inne władze, urzędy, przedsiębiorstwa i t. p. winny równocześnie z wpłatą potrąconego podatku specjalnego przedkładać albo odpisy list płacy, albo

wykazy według wzoru, obowiązującego w odniesieniu do podatku dochodowego w dziale I. Odpisy list płacy będą wówczas tylko uznane za wystarczające, jeżeli będą zawierały conajmniej następujące rubryki: imię i nazwisko płatnika, wysokość łącznego wypłaconego w miesiącu wynagrodzenia brutto tak w gotówce jak i w naturze, suma potrąconego podatku.

Minister Skarbu

(-) E. Kwiatkowski.

Zgodność stwierdza:

Dyrektor Zarządu Miejskiego

(-) M. Kalinowski

(M. KALINOWSKI)

OKÓLNIK NR. 2.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW i BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

PRZEDMIOT:

ZAWIADAMIANIE PROKURATORA
O PRZESTĘPSTWACH ŚCIGANYCH
Z URZĘDU

W związku z zawiadomieniem mnie przez Pana Prokuratora Sądu Okręgowego w Łodzi o zbyt późnem powiadomieniu go przez jeden z Wydziałów Zarządu Miejskiego o ujawnionem przezeń przestępstwie, ściganem z urzędu, i udaremnieniu przez to przeprowadzenia koniecznych czynności sądowych, zwracam uwagę Pp. Naczelników Wydziałów i Urzędów Zarządu Miejskiego na to, że zgodnie z art. 242 K. P. K. każdy urząd w zakresie swego działania ma obowiązek, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa, ściganego z urzędu, zawiadomić o tem niezwłocznie prokuratora, i że winni niespełnienia tego obowiązku podlegają ściganiu z art. 286 K. K. przewidującego sankcję — karę więzienia do lat 5.

Wzywam przeto Pp. Naczelników Wydziałów i Urzędów Zarządu Miejskiego oraz Dyrektorów przedsiębiorstw miejskich, aby pod osobistą odpowiedzialnością karną i dyscyplinarną o każdym ujawnionem przez nich przestępstwie ściganem z urzędu, popełnionem przez osoby z poza personelu miejskiego, niezwłocznie powiadomiali bezpośrednio prokuratora, komunikując mi jednocześnie o tem; o każdym zaś przestępstwie służbowem w ciągu 24 godzin składali mi raport.

Łódź, dnia 19 lutego 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(-) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OKÓLNIK NR. 3.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW i BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI
ODPISY ZWIĄZKOM ZAWODOWYM PRACOWNIKÓW MIEJSKICH W ŁODZI

PRZEDMIOT:

ZASADY UDZIELANIA POŻYCZEK
I ZALICZEK ORAZ ODDŁUŻENIE
PRACOWNIKÓW MIEJSKICH.

W związku z wprowadzeniem podatku specjalnego oraz zwiększeniem stawek podatku dochodowego od uposażeń sytuacja materialna pracowników miejskich uległa pewnemu pogorszeniu. Uwzględniając zmienione warunki, postanowiłem

przyjść z pomocą pracownikom miejskim przez przyznanie im ulg w spłacie pobranych pożyczek i zaliczek na uposażenie.

Równocześnie uznałem za konieczne ustalić zasady, według których udzielane będą pożyczki i zaliczki w przyszłości. W tym celu — zgodnie z wnioskiem Wydziału Prezydjalnego, zgłoszonym w porozumieniu z Wydziałem Finansowym — postanawiam co następuje:

A. W sprawie przyznawania pracownikom Zarządu Miejskiego w Łodzi bezprocentowych pożyczek z funduszków miejskich:

- 1) ustalić wysokość funduszu, przeznaczonego przez Zarząd Miejski na udzielanie pracownikom miejskim bezprocentowych pożyczek, na złotych 200.000;
- 2) zadłużenie pracowników miejskich, powstałe z tytułu pobranych pożyczek i zaliczek, których spłatę rozłożono na raty — skomasować;
- 3) cofnąć zarządzenie z dnia 25 listopada 1935 r., wstrzymujące potrącenie rat pożyczek, udzielonych pracownikom miejskim w terminie do dnia 25 listopada 1935 roku;
- 4) potrącać, poczynając od dnia 1 kwietnia 1936 r., na pokrycie skomasowanego kracza zł. 165.— po 4,50/0, oraz pracownikom miejskim, których uposażenie przekracza kwotę zł. 165.— miesięcznie, po 50/0 miesięcznego uposażenia brutto (bez remuneracji i innych dodatkowych wynagrodzeń);
- 5) upoważnić Dyrektora Zarządu Miejskiego do udzielania etatowym pracownikom miejskim i emerytom pożyczek do wysokości ich 1-miesięcznych poborów brutto (bez remuneracji i innych dodatkowych wynagrodzeń) w granicach ustanowionego na ten cel funduszu; pracownicy miejscy pozaetatowi mogą otrzymywać pożyczki za poręczeniem 2 pracowników etatowych;
- 6) ustalić, że:
 - a) podanie o pożyczkę powinno zawierać motywy, skłaniające pracownika do zaciągnięcia pożyczki, i być zaopiniowane przez Naczelnika Wydziału;
 - b) pożyczkę może otrzymać pracownik miejski o tyle, o ile nie posiada zadłużenia z tytułu pożyczki, udzielonej poprzednio;
 - c) spłata pożyczki winna być uskuteczniiona w 10 ratach miesięcznych wzgl. w 20 ratach półmiesięcznych;
 - d) podania o odraczanie płatności rat udzielonej pożyczki uwzględniane nie będą;
 - e) podania pracowników miejskich o udzielenie pożyczki na warunkach, przekraczających powyżej ustalone normy, rozpatrywać będą osobiście.

B. W sprawie udzielania zaliczek na poczet najbliższych poborów:

- 1) ustalić fundusz, przeznaczony przez Zarząd Miejski na wypłatę zaliczek w wysokości zł. 100.000,
- 2) upoważnić Wydział Finansowy do podzielenia tego funduszu między poszczególne wydziały proporcjonalnie do wysokości miesięcznych poborów pracowników, przez nie zatrudnionych;
- 3) wypłacać sumy, podzielone w sposób, przewidziany w p. 2) B, płatnikom poszczególnych wydziałów; ci zaś dokonają w porozumieniu z Naczelnikiem rozplaty podjętej sumy między pracowników danego wydziału;
- 4) ustalić, że:
 - a) pracownicy miejscy, otrzymujący pobory miesięcznie, mogą otrzymywać zaliczki między 15 a 25, zaś pracownicy, otrzymujący pobory półmiesięcznie, między 5 a 10 i 20 a 25 każdego miesiąca;

b) maksymalna wysokość zaliczki może wynosić 500/0 sumy, przypadającej do wypłaty;

c) pracownik miejski, którego obciążenia wynoszą powyżej 750/0 sumy poborów brutto, zaliczki otrzymać nie może.

Z pożyczek i zaliczek nie mogą korzystać pracownicy miejscy, zawieszeni w czynnościach służbowych, jak również pracownicy, przeciwko którym toczy się postępowanie dyscyplinarne.

Ścisłe przestrzeganie niniejszego okólnika powierzam pieczy PP. Naczelników i Kierowników właściwych Wydziałów i Urzędów. Za przekroczenia postanowień niniejszego okólnika pociągane będą do odpowiedzialności zarówno osoby, które wypłatę niezgodnie z powyższymi normami zarządziły, jak i osoby, które takie pożyczki lub zaliczki podjęły.

Z chwilą wydania niniejszego okólnika traci moc obowiązującą okólnik Nr. 17 z dnia 26 maja 1928 roku.

Łódź, dnia 22 lutego 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OKÓLNIK NR. 4.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

PRZEDMIOT:
ZAKUPYWANIE MATERIAŁÓW
PISARSKICH I ARTYKUŁÓW
BIUROWYCH

Zgodnie z postanowieniem moim Nr. 215/M z dnia 12 lutego 1936 roku zaopatrzenie biur Zarządu Miejskiego w materiały pisarskie i artykuły biurowe powierzone zostało firmie A. I. Ostrowski i S-cy w miejscu, ul. Piotrkowska Nr. 55, i firmie „Nasz Sklep-Urania“ w miejscu, ul. Piotrkowska Nr. 90.

Poszczególne Wydziały i Urzędy Zarządu Miejskiego powinny, poczynając od dnia otrzymania niniejszego zarządzenia okólnego, zaopatrywać się bezpośrednio w wyżej wymienionych firmach w materiały pisarskie i artykuły biurowe, wyszczególnione w załączonych spisach-cennikach. Artykuły, nieobjęte temi spisami, nie mogą być zakupywane dla potrzeb biur Zarządu Miejskiego — chyba — na osobisty rachunek zgłaszających zapotrzebowania. Wyjątek stanowią artykuły rysunkowe dla biur technicznych (kalki, tusze, specjalne ołówki i t. p.).

Zamówienia na materiały pisarskie i artykuły biurowe należy przysyłać do wyżej wymienionych firm raz na miesiąc (do dnia 6 każdego miesiąca włącznie), gdyż w najbliższy wtorek, przypadający po dniu 9 każdego miesiąca, odbywać się będzie w sklepach firm komisyjny odbiór zakupionych materiałów, w celu stwierdzenia, czy artykuły odpowiadają próbkom, dostarczonym przez firmy do przetargu. Komisje odbiorcze czynne będą w podanych wyżej dniach w firmie A. I. Ostrowski od godziny 9—11, a w firmie „Nasz Sklep-Urania“ od godziny 11—12. Po dokonanych komisyjnym odbiorze poszczególne Wydziały i Urzędy Zarządu Miejskiego będą niezwłocznie zabierały zakupione materiały.

W wypadkach przeoczenia zamówienia na dany miesiąc pewnych materiałów, mogą być one dodatkowo zakupione w ciągu miesiąca, oczywiście już bez komisyjnego odbioru. Tego rodzaju zakupów należy jednak unikać.

Rachunki za dostarczone materiały pisarskie i artykuły biurowe firmy będą przysyłały (wraz z pokwitowaniami odebranego materiału) bezpośrednio zainteresowanemu Wydziałom i Urzędowi Zarządu Miejskiego dla sprawdzenia i wyasygnowania przypadającej należności.

W związku z niniejszym okólnikiem traci moc obowiązującą okólnik Nr. 28 L. dz. I Og. 3068 z dnia 27 listopada 1934 roku.

Łódź, dnia 29 lutego 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OKÓLNIK NR. 5.

DO

WSZYSTKICH WYDZIAŁÓW, URZĘDÓW I BIUR
ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

ODPISY ZWIĄZKOM ZAWODOWYM PRACOWNIKÓW MIEJSKICH W ŁODZI

PRZEDMIOT:

ZMIANA SKŁADU OSOBOWEGO KOMISYJ DISCYPLINARNYCH.

Nawiązując do okólnika Nr. 25 z dnia 19 listopada 1935 roku, podaję do wiadomości, iż postanowieniem z dnia 22 lutego 1936 roku zmieniłem dotychczasowy skład osobowy Komisji Dyscyplinarnych, powołując z ramienia Związków Zawodowych do I-ej instancji pp.: Zygmunta Leśniczaka — kierownika Oddziału Wydziału Gospodarczego, Jerzego Stolińskiego — referenta Wydziału Zdrowia Publicznego — w charakterze członków oraz b. członka p. Wacława Klecka — kierownika Oddziału Wydziału Opieki Społecznej — w charakterze zastępcy; zaś do II instancji pp.: Juliana Komorowskiego — kierownika Oddziału Wydziału Finansowego, dotychczasowego zastępcę członka z I-ej instancji, i Eugenjusza Ajnenkiela — referenta Wydziału Oświaty i Kultury — w charakterze członków.

Jednocześnie nadmieniam, iż dokonałem zmiany również w składzie osobowym Komisji Dyscyplinarnej I instancji z ramienia Zarządu Miejskiego, powołując na członka p. Ignacego Niwirskiego, referenta Wydziału Ewidencji Ludności, na miejsce p. Jana Barczewskiego, kierownika Oddziału Wydziału Prezydjalnego.

Po uwzględnieniu powyższych zmian, skład osobowy Komisji Dyscyplinarnych przedstawia się następująco:

Komisja Dyscyplinarna I instancji:

Przewodniczący: Kazimierz Kozłowski — Wiceprezydent Miasta.

Zastępca przewodniczącego: mec. Szczepan Mazurowski — kierownik Oddz. Porad Prawnych Wydziału Opieki Społecznej.

a) z ramienia Zarządu Miejskiego:

Członkowie:

Ignacy Niwirski — referent Wydziału Ewidencji Ludności,

Mieczysław Jeżewski — referent Oddziału Prawnego Wydz. Prezydjalnego.

Zastępcy:

Edward Rosset — naczelnik Wydziału Statystycznego,

Adam Wysocki — naczelnik Wydziału Ewidencji Ludności.

b) z ramienia Związków Zawodowych:

Członkowie:

Stanisław Wojdan — kierownik biura Oddz. Szpitaln. Wydz. Zdrowia Publ.,
Zygmunt Leśniczak — kierownik Oddziału Wydziału Gospodarczego.

Zastępcy:

Jerzy Stoliński — referent Wydziału Zdrowia Publicznego,
Wacław Kleck — kierownik Oddziału Wydz. Opieki Społecznej.

Komisja Dyscyplinarna II instancji:

Przewodniczący: Mikołaj Godlewski — Wiceprezydent Miasta,

Zastępca przewodniczącego: mec. Stefan Sztromajer — radca prawny.

a) z ramienia Zarządu Miejskiego:

Członkowie:

dr. Karol Łukasiewicz — zastępca naczelnika Urzędu Przemysłowego,
inż. Julian Brzozowski — naczelnik Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich.

Zastępcy:

Tadeusz Braun — kierownik Oddziału Wydziału Opieki Społecznej,
Józef Zalewski — naczelnik Urzędu Kontroli.

b) z ramienia Związków Zawodowych:

Członkowie:

Juljan Komorowski — kierownik Oddziału Wydziału Finansowego,
Eugenjusz Ajnenkiel — referent Wydziału Oświaty i Kultury.

Zastępcy:

Alfred Śmiałowski — sekretarz Wydziału Prezydjalnego,
Adam Kozłowski — woźny Wydziału Prezydjalnego.

Łódź, dnia 29 lutego 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

INSTRUKCJA

Zarządu Miejskiego w Łodzi o sposobie sporządzania planów sytuacyjnych nieruchomości, składanych dla uzyskania świadectw hipotecznych, zatwierdzona decyzją Tymczasowego Prezydenta Miasta z dnia 7. I. 1936 roku.

§ 1.

Przy sporządzaniu planów sytuacyjnych nieruchomości, potrzebnych do podań o wydanie świadectw na oznaczenie nieruchomości numerem hipotecznym, miernicowie przysięgli winni stosować następujące zasady.

§ 2.

Plan sytuacyjny winien być sporządzony na podstawie pomiarów z gruntu, dokonanych przez tego mierniczego przysięgłego, który plan podpisał.

Pomiary na gruncie winny być dokonane zgodnie z obowiązującą w tym przedmiocie instrukcją b. Ministerstwa Robót Publicznych (Rozdz. I p. 10) oraz opierać się na punktach triangulacyjnych lub poligonowych m. Łodzi.

§ 3.

Przed dokonaniem pomiaru mierniczy przysięgły winien stwierdzić i utrwalić bezsporne granice własności.

§ 4.

Plan należy wykonać w dwu odmiennych egzemplarzach:

- a) egzemplarz dla hipoteki,
- b) egzemplarz dla Zarządu Miejskiego.

§ 5.

Egzemplarz planu „a” winien być sporządzony w takiej skali, aby można było opisać granice nieruchomości miarami z uwidocznieniem poligonowych i triangulacyjnych punktów (patrz wzór 28 str. 142 Instrukcji odnośnie punktów poligonowych i triangulacyjnych).

Wymiary pola planu egzemplarza „a” mają w zależności od wielkości nieruchomości być następujące: 25 cm. $\times$ 30 cm.; 50 cm. $\times$ 60 cm.; 100 cm. $\times$ 120 cm.; do nich dochodzi 5 cm. na ramę sekcijną, którą należy co 10 cm. opisać spółrzednemi kolorem czerwonym. Pierwszy wymiar odnosi się do x, drugi wymiar odnosi się do y osi.

Uwaga I: Siatki kwadratów wyciągać nie należy.

Uwaga II: W wyjątkowych wypadkach, odpowiednio uzasadnionych, można odstąpić od maksymalnego normalizowanego wymiaru arkusza.

Egzemplarz planu „a” winien być zakolorowany (kredkowany, a nie malowany) w sposób następujący:

- a) budynki murowane — ciemnym karminem,
- b) budynki drewniane — sjeną paloną,
- c) podwórza — jasnym karminem,
- d) ulice — sepją,
- e) cyfry opisywane — czarnym,
- f) granice zewnętrzne terenu, w jakich sporządzano plan sytuacyjny, winny być oznaczone kolorowemi kredkami od strony sąsiednich nieruchomości paskiem 5 mm szerokości w odmiennym kolorze dla każdej nieruchomości.

Wszelkie inne przedmioty należy uwidaczniać na planie znakami instrukcyjnymi, które trzeba podać w wykazie znaków (np. pola orne, łąki, bagna, wody i t. p.).

Wszystkie punkty załamania granic hipotecznych winny być oznaczone małemi literami alfabetu łacińskiego, przyczem po ostatniej literze „z” mają powtarzać się te same litery z cyfrowemi oznaczeniami dodatkowemi, np.: a¹, b¹ c¹ i t. d.

§ 6.

Egzemplarz planu „b” (plan-szkic), pozostający w aktach Zarządu Miejskiego w Łodzi, może być sporządzony w dowolnej skali, umożliwiając wyrażnie uwidocznienie nawiązania do miejskiej sieci poligonowej oraz posiadać poza ramami kwadratów wszystkie daty szkicu polowego. W razie, jeżeli mała podziałka uniemożliwia wpisanie wszystkich dat, należy dany fragment przedstawić w powiększeniu.

Uwidocznione winny być:

- a) ciągi poligonowe,
- b) linje pomiarowe,

- c) domiary,
- d) wymiary graniczne, miary, wyznaczające długość i szerokość granic własności,
- e) miary licowe budynków.

Wymiar arkusza tego planu jest dowolny.

Znakowanie, przyjęte dla egzemplarza planu „a” winno być umieszczone w wykazie znaków i egzemplarza planu „b”.

Uwaga I: Egzemplarz planu „b” może być niekolorowany.

Uwaga II: Ramę sekeyjną można nie określać i nie opisywać.

Punkty załamania granic należy oznaczać jak w egzemplarzu planu „a”.

Ponadto na tymże planie należy podać w tabelce następujące dane geodezyjne:

- a) kąty,
- b) azymuty,
- c) długości,
- d) współrzędne punktów.

§ 7.

Opis planu sytuacyjnego winien zawierać:

- a) tytuł, określający przedmiot rysunku, z wymienieniem dla poszczególnych nieruchomości ich nazw hipotecznych, tytuł własności oraz w wypadku nieruchomości, niesporządzonych hipotecznie, ich pochodzenie;
- b) rejestr pomiarowy, uwidaczniający powierzchnię całej nieruchomości i poszczególnych jej części;
- c) omówienie ewent. niezgodności powierzchni danej na planie z powierzchnią, wziętą z planu hipotecznego wraz z objaśnieniem tej niezgodności, opatrzone podpisem mierniczego;
- d) dokładną numeracją przyległych nieruchomości (Nr. hip. i polic.) wraz z zaznaczeniem budynków, przylegających do granicy, z podaniem ich charakteru i wysokości w kondygnacjach „b” egzemplarza,
- e) nazwy urzędowe ulic;
- f) podziałkę,
- g) kierunek północ—południe (strzałka),
- h) plan orjentacyjny położenia nieruchomości w skali od 1:10000 do 1:20000.

W szczególności, wyżej nieomówionych, rysunki winny być wykonane według wzorów, załączonych do niniejszej instrukcji.

§ 8.

Plany sytuacyjne z reguły winny być sporządzone dla każdej nieruchomości oddzielnie. W wypadku jednak, gdy kilka nieruchomości, przylegających do siebie, stanowi własność jednej osoby fizycznej lub prawnej, wtedy może być sporządzony plan jeden dla całej grupy parcel.

§ 9.

Na żądanie Zarządu Miejskiego w Łodzi należy przedstawić operat pomiarowy.

§ 10.

Plan sytuacyjny winien być wykonany dokładnie, czysto, bez skrobań i wycierań.

§ 11.

Plan należy opisywać pismem kaligraficznym łatwo czytelnym.

§ 12.

Plany sytuacyjne do hipoteki zgodnie z art. 11 Ustawy o mierniczych przysięgłych z dnia 15. VII. 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 682) winny być opatrzone L. dz., datą oraz pieczęcią mierniczego przysięgłego z godłem Państwa, co przewidziane jest w § 7 punkcie „b” powyższej instrukcji.

Łódź, dnia 6 stycznia 1936 roku

Tymczasowy Prezydent Miasta

w. z. (—) *M. Godlewski*
(MIKOŁAJ GODLEWSKI)

Tymczasowy Wiceprezydent Miasta

OGŁOSZENIE.

Na zasadzie art. 151 i 45 rozp. Prezydenta Rzplitej Polskiej z dnia 7. VI. 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 468) w brzmieniu, ustalonem ustawą z dnia 10. III. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350) oraz art. 75 ustawy z dnia 25. III. 1935 r. o częściowej zmianie ustroju samorządu terytorjalnego (Dz. U. R. P. Nr. 55, poz. 294) — Zarząd Miejski po wysłuchaniu opinii Izby Przemysłowo-Handlowej zmienia dotychczasową taryfę dla dorożkaży, obowiązującą od dnia 7. X. 1926 r. i ustala w to miejsce następującą taryfę za przewóz osób dorożkami konnemi:

	w dzień	w nocy
	zł.	zł.
1. za kurs w centrum miasta	1.—	1.25
2. „ „ z centrum miasta na dworzec Łódź-Fabryczna i odwrotnie	1.—	1.25
3. „ „ z centrum miasta na dworzec Łódź-Kaliska i odwrotnie	1.50	1.90
4. „ „ z jednego dworca na drugi	2.—	2.50
5. „ „ z centrum miasta na ul. Matejki	1.50	1.90
6. „ „ z centrum miasta na ul. Bednarską z kolonją Z. U. S. włącznie	1.50	1.90
7. „ „ z centrum miasta na Al. Unji z osiedlem im. Montwiłła-Mireckiego włącznie	1.50	1.90
8. „ „ z centrum miasta na ul. Julianowską z Kolonją Skarbowców włącznie	1.50	1.90
9. „ „ 1 godzinę jazdy z zatrzymaniem się, przyczem ¼ godziny nie liczy się, rozpoczęte ½ godziny liczy się za pół godziny, a rozpoczęte ¾ godziny za 1 godzinę	2.50	3.—

Uwagi:

1. Za jazdę poza obręb miasta — opłata od umowy.
2. Opłata dla dorożek parokonnych jest o 500/0 wyższa.
3. Zabrania się przyjmowania do dorożki więcej niż 3 osoby.
4. Należność za jazdę do wszystkich miejsc publicznych uiszcza się zgóry.
5. Pora nocna liczy się od godz. 25.30 do godz. 6 rano.
6. Za centrum miasta uważać należy części miasta, objęte:
ze strony wschodniej — ul. Matejki, torem kolejowym oraz ulicami: Gołębią, Emilji i Przędzalnianą;
ze strony południowej — ulicami: Siedlecką, Ks. Skargi, Białą i Towarową;

ze strony zachodniej — ul. Towarową, torem kolejowym i ul. Włodzimierską;
ze strony północnej — ulicami: Piwną, Limanowskiego, Bałuckim Rynkiem,
Dworską, Lwowską, Marysińską i Źródłową.

Wyżej wymieniona taryfa obowiązuje z dniem ogłoszenia jej w Dzienniku Zarządu Miejskiego m. Łodzi, a równocześnie traci moc obowiązującą taryfa z dnia 7. X. 1926 roku.

Przekroczenia taryfy karane będą w myśl postanowień działu VII wyżej wymienionego rozporządzenia o prawie przemysłowem,

Łódź, dnia 27 lutego 1936 roku.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.

OGŁOSZENIE.

Na podstawie art. 155 ordynacji podatkowej (D. U. R. P. Nr. 39 z 1934 r., poz. 346) Zarząd Miejski w Łodzi wzywa niżej wymienionych do zgłoszenia się w biurze Wydziału Podatkowego (ul. Zawadzka 1, II piętro, pok. 12) celem odbioru nadesłanych przez urzędy skarbowe w Łodzi niedoręczonych nakazów płatniczych na podatek dochodowy za rok 1935:

1 Urząd Skarbowy:

Nr. ks. b.		Nr. ks. b.	
120	Bertold Rudolf, Zamenhofa 17	3890	Herman Jakób, Wólczańska 140
3477	Habergryc Bernard, Piotrkowska 121	3580	Przędzalnia Wólczańska sp. z o. o. Wólczańska 152/154
3892	Luft Emanuel, Kopernika 34	2206	Paroleczyk Józef, Piotrkowska 167
3888	Hartwig Gustaw R., Główna 28		

12 Urząd Skarbowy:

Nr. ks. b.		Nr. ks. b.	
3941	Bliege Artur, Napiórkowskiego 27	2465	Wermund Jakób, Piotrkowska 220
204	Domalewska Aleksandra, Lelewela 1	2554	Wysocka Anna, Sosnowa 28
361	Frenkiel Hersz, N.-Zarzewska 9	2671	Zurek Abram Josek, Napiórkowskiego 47/49
888	Hirszowicz Szmaja, Senatorska 35	650	Gincberg Marjan, N.-Zarzewska 7
250	Ketscheker Jadwiga, Kilińskiego 145	827	Hanysz Berta, Abramowskiego 35/35
1176	Kołodziejki Franciszek, Główna 9	528	Rozenthal Dawid, Główna 31
1526	Lajzerowicz Naftula, N.-Zarzewska 8	2069	Staszewski Zysman, N.-Zarzewska 21
2189	Szreter Karolina, Piotrkowska 190	2178	Sznycer Krasla, N.-Zarzewska 7
345	Szwarc Rachel, Rzgowska 4		
2385	Wajnberg Dobra, Rzgowska 6		

oraz Henryka (Henocha) Wróblewskiego — Rzgowska 47, celem odbioru nadesłanego przez 6 Urząd Skarbowy w Łodzi orzeczenia karnego za Nr. II. 170/35 Rej. karn.

Po upływie 4 tygodni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim doręczenie uważa się za skuteczne.

Łódź, dnia 29 lutego 1936 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

(—) W. Głazek

(Inż. WACŁAW GŁAZEK)

OGŁOSZENIE.

Firma: „W. Zbar i S-ka”, Łódź, ul. Wólczańska Nr. 66, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE

Gimpel Gering, zam. w Łodzi przy ul. Sienkiewicza Nr. 59, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma „Szaniewa”, Łódź, ul. Brzozowa Nr. 5/7/9 (dawniej ul. Cegielniana Nr. 40) zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE

Tadeusz Wolski, zam. w Łodzi przy ul. 11 Listopada Nr. 70, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Chaskiel Morgensztern, zam. przy ul. Solnej 11 (dawniej ul. Żeromskiego Nr. 25) zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Wolf Chojnacki, zam. w Łodzi przy ul. Zgierskiej Nr. 24, zagubił potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Firma: „Izrael Falke” — Łódź, ul. Ogrodowa Nr. 9, zagubiła potwierdzenie zgłoszenia, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.

OGŁOSZENIE.

Lajb Icek Berkowicz, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Urzędniczej Nr. 7 (dawniej ul. Rajtera), zagubił potwierdzenie zgłoszenia i kartę rzemieślniczą, wydane przez Urząd Przemysłowy I-ej Instancji Zarządu Miejskiego w Łodzi.